

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

RESİM-İŞ EĞİTİMİ SÜRECİNDE SANAT GALERİLERİNİN
ÖNEMİ VE KULLANILABİLİRLİĞİNE YÖNELİK ÖĞRETİM
ELEMANI GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Başak GÜLÜM

Danışman:

Doç. Dr. İ. Halil TÜRKER

Samsun, 2016

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

RESİM-İŞ EĞİTİMİ SÜRECİNDE SANAT GALERİLERİNİN
ÖNEMİ VE KULLANILABİLİRLİĞİNE YÖNELİK ÖĞRETİM
ELEMANI GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Başak GÜLÜM

Danışman:

Doç. Dr. İ. Halil TÜRKER

Samsun, 2016

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığını taahhüt ederim.

16 /05/ 2016

Başak GÜLÜM

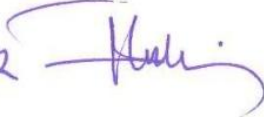
TEZ KABUL VE ONAYI

Başak GÜLÜM tarafından hazırlanan "Resim-iş Eğitimi Sürecinde Sanat Galerilerinin Önemi ve Kullanılabilirliğine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri" başlıklı bu çalışma, 29 /0.6/ 2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliğiyle/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Çalışması olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: *Yrd. Doç. Dr. Yeşer Barış*

Üye: *Yrd. Doç. Dr. Ahu Simla DEĞERLİ*

Üye: *Doç. Dr. İbrahim Halil TÜRKER*

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / ...

ÖZET

RESİM-İŞ EĞİTİMİ SÜRECİNDE SANAT GALERİLERİNİN ÖNEMİ VE KULLANILABİLİRLİĞİNE YÖNELİK ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞLERİ

Başak GÜLÜM

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Haziran/ 2016

Danışman: Doç. Dr. İ. Halil TÜRKER

“Resim-iş Eğitimi Sürecinde Sanat Galerilerinin Önemi ve Kullanılabilirliğine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri” başlıklı bu çalışma; sanatsal üretimi kültürel ve ekonomik bir değer olarak sanat tüketicisine sunan sanat galerilerinin, sanat eğitimi alan öğrencilerin sanatsal gelişim süreçlerine ne derece katkı sağlayacağını ve Resim-iş Eğitimi programlarında yer alması önerilen; öğrencilerde galeri kültürü oluşumunu sağlayan, onlara sergileme yöntemlerini öğreten bir dersin uygun olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu çalışma; genel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilen nicel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklem grubunu sekiz üniversitede görev yapan 89 öğretim elemanı oluşturmuştur. Çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından ilgili literatür taranarak ve uzman görüşüne sunulmuş anket formu kullanılmıştır. Anket formunda resim-iş eğitimi sürecinde sanat galerilerinin önemi ve kullanılabilirliğini ölçmeye yönelik 26 soru bulunmaktadır. Araştırmanın verilerinin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma ve Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda galerilerin görsel sanatlar eğitimi içindeki önemi araştırılmış, galeri kültürünü ve sergileme yöntemlerini öğretici bir dersin Resim-iş Eğitimi müfredatlarına girmesinin ne derece uygun olacağı ortaya konulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sanat eğitimi, resim-iş eğitimi, sanat galerisi, galeri kültürü, sergileme yöntemleri.

ABSTRACT

INSTRUCTOR VIEWS ON THE IMPORTANCE AND USABILITY OF ART GALLERIES IN THE PROCESS OF VISUAL ARTS EDUCATION

Başak GÜLÜM

Ondokuz Mayıs University, Institute of Educational Sciences

Fine Arts Education Department, M.A., June, 2016

Danışman: Assoc. Prof. İ. Halil TÜRKER

This research with the title “Instructor Views on The Importance and Usability of Art Galleries In The Process of Visual Arts Education” examines the contribution of art galleries which offer artistic production to the art consumer as a cultural and economic value to artistic developments of the art education students. This study also aims at revealing a course which provides the formation of gallery culture to the students and teaches them the exhibition methods if appropriate in the visual arts education programmes.

This study is a quantitative study which is conducted using general screening model. The sample group of the study consists of 89 faculty members working at eight universities. In research, as data collection tool, questionnaire form that is prepared by researcher, scanning relevant literature and presenting experts opinion was used. Questionnaire form includes 26 questions to measure the importance and usability of art galleries in the visual arts education process. At the analysis of the questionnaire data, arithmetic mean, standard deviation and Mann-Whitney U test were used. According to findings obtained, the importance of galleries in the visual art education was highlighted. Therefore the suitability of putting the instructive lesson which teaches exhibit methods and the gallery culture, into visual art education curriculum has been revealed.

Key Words: Fine arts education, arts and craft teaching, art gallery, gallery culture, exhibit methods

ÖNSÖZ

Sanatsal üretimi kültürel ve ekonomik bir değer olarak sanat tüketicisine sunan ve sanat ortamının takip edilebileceği uygun ortamlardan biri olan galerilerin ülkemizdeki sanat eğitimindeki yeri incelendiğinde sanat eğitimi veren kurumlarda sanat galerilerinden yeterince yararlanılmadığı görülmüştür. Bunun üzerine galerilerin resim-iş eğitimi sürecindeki öneminin araştırmasının ve öğrencilerde galeri kültürü oluşumunu sağlayan, onlara sergileme yöntemlerini öğreten bir dersin resim-iş programları müfredatına alınmasının ne derece uygun olacağını öğretim elemanlarının görüşleri ışığında araştırılmasının önemli olduğu düşünülmüştür. Elde edilen veriler doğrultusunda, ülkemizdeki resim-iş eğitiminde galerilerin sanat eğitiminde kullanılması ile ilgili söz konusu olabilecek öneriler geliştirilmiştir.

Başak GÜLÜM

Samsun- 16.05.2016

TEŞEKKÜR

Çalışma süresince tecrübelerinden yararlanmamı sağlayan ve bana yol gösteren tez danıőmanım Doç. Dr. İ.Halil TÜRKER'e, bu süreçte beni yalnız bırakmayan eőim Ozan GÜLÜM'e, sonsuz desteği için aileme ve arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Başak GÜLÜM

Samsun, 2016

İÇİNDEKİLER

Özet	v
Abstract	vi
Önsöz	vii
Teşekkür	viii
İçindekiler	ix
Listeler	xiii
Kısaltmalar	xiv

GİRİŞ

1. Problem	1
2. Alt Problemler	1
3. Araştırmanın Amacı	2
4. Araştırmanın Gerekçesi.....	2
5. Varsayımlar.....	2
6. Sınırlılıklar	3
7. Yöntem	3
7.1. Evren ve Örneklem	3
7.2. Veri Toplama Yöntemi	5
7.3. Verilerin Analizi	5

BİRİNCİ BÖLÜM

SANAT GALERİLERİ

1.1. Sanat Galerisinin Tanımı	7
1.2. Sanat Galerilerinin Oluşumu ve Tarihçesi	8
1.2.1. Sanat Galerilerinin Avrupa’da Doğuşu ve Gelişimi.....	8
1.2.2. Sanat Galerilerinin Türkiye’de Doğuşu ve Gelişimi	9
1.3. Sanat Galerilerinin Yapısı	13
1.3.1. Sanat Galerilerin Çalışma İlkeleri ve Hizmetleri	15
1.3.2. Sanat Galerilerinin Sanatçı, Sanatsever ve Koleksiyonerle İlişkileri	18
1.3.2.1. Sanat Galerilerinin Sanatçıyla İlişkisi	18
1.3.2.2. Sanat Galerilerinin Sanatseverle İlişkisi	19
1.3.2.3. Sanat Galerilerinin Koleksiyonerle İlişkisi	20
1.4. Sanat Galerilerinin Sınıflandırılması	21
1.4.1. Devlet Sanat Galerileri (Resmi Galeriler).....	22
1.4.2. Özel Sanat Galerileri	22
1.4.2.1. Maçka Sanat Galerisi.....	23
1.4.2.2. Galeri Baraz.....	24
1.4.2.3. Galeri Nev.....	25
1.4.3. Sanal Galeriler	25
1.4.4. Kurum Galerileri	26
1.4.4.1 Banka Galerileri.....	26
1.4.4.1.1. Garanti Galeri	26
1.4.4.1.2. Akbank Sanat Galerisi	27

1.4.4.1.3. İş Bankası Sanat Galerisi	28
1.4.4.1.4. Ziraat Bankası Sanat Galerileri	28
1.4.4.2. Eğitim Kurumlarının Sanat Galerileri	29
1.4.4.3. Vakıf Galerileri	29
1.4.4.4. Şirketlerin Sanat Galerileri	29
1.4.4.4.1. Borusan Sanat Galerisi	30
1.4.4.4.2. Siemens Sanat Galerisi	30
1.4.4.4.3. Enka Sanat Galerisi	30

İKİNCİ BÖLÜM

SANAT EĞİTİMİ VE SANAT GALERİLERİNİN SANAT EĞİTİMİNE KATKISI

2.1. Sanat Eğitimi Kavramı ve Sanat Eğitiminin Gerekliği	32
2.2. Görsel Sanatlar Eğitimi	32
2.3. Galerilerin Eğitimsel İşlevleri	34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	37
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	40
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	43

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç	49
4.1.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	49
4.1.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	49
4.1.1. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	50
4.2. Öneriler	51
KAYNAKÇA	52
EK – 1: ANKET FORMU	58
ÖZGEÇMİŞ	61

LİSTELER

Tablo 1: Araştırma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler.....	4
Tablo 2. Sanat galerilerinin önemine yönelik görüşlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri.....	37
Tablo 3. "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" dersinin kazanımlarına yönelik görüşlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri.....	41
Tablo 4. "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" dersinin yürütülmesinde karşılaşılabilecek zorluklara yönelik görüşlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri.....	43
Tablo 5. Şehirdeki galeri sayısı değişkenine ilişkin Mann-Whitney U testi sonuçları.....	45

Kısaltmalar (veya Simgeler)

Çev.	Çeviren
Edt.	Editör
No.	Numara
Pp.	Paper page
s.	Sayfa
S.	Sayı
Ss	Sayfa sayısı
Vol.	Volume

GİRİŞ

1. Problem

Bireylerin sanatı alımlama yetisine sahip olabilmesi için öncelikle sanatla iç içe olması gerekir. Sanat eyleminin karakterini bireylere kavratmak, yaratıcı potansiyellerini beslemek için sanat ürünlerini bireylerle buluşturan galeriler, toplumsal bir iletişim aracı göreviyle toplumu sanatsal gelişim sürecine ortak ederler. Bu süreçte galeriler, ulusal ve uluslararası alanda kültür aktarımını sağlayan, toplum için önemli öğelerdendir. Sanatın, toplumun değer yargılarından biri haline gelmesi için izlenecek yollardan birisi bireylere verilecek olan sanat eğitimidir. Günümüz eğitim imkânları göz önüne alındığında öğrencilerin görerek, dokunarak, hissederek ve uygulayarak öğrenmelerinin daha kalıcı ve rahat olacağından bahsedilebilir. Bu yüzden öğrencilerin sınıf ortamından ayrılıp sanat eserleriyle birebir etkileşim içine girebilecekleri ve sanatı daha etkin algılayabilecekleri bir ortam sağlayan sanat galerilerinde bulunmaları, sanat eğitiminin kazanımı açısından olumlu sonuçlar doğurabilir. Bu bağlamda öğretim elemanları görüşleri ışığında resim-iş eğitimi veren kurumlarda galerilerin ne derece önemli görüldüğü ve kullanılmasının sanat eğitimine katkıda bulunup bulunmayacağı bu çalışmanın problemi oluşturmaktadır.

2. Alt Problemler

"Resim-iş eğitimi sürecinde sanat galerilerinin önemi ve kullanılabilirliğine yönelik öğretim elemanı görüşleri" başlıklı bu çalışma için alt problem olabilecek unsurlar şöyle sıralanabilir:

- Araştırmaya katılan öğretim elemanı görüşlerine göre galerilerin görsel sanatlar eğitimi içindeki önemi ve işlevleri nelerdir?
- Araştırmaya katılan öğretim elemanı görüşlerine göre "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" veya benzeri bir dersin resim-iş eğitimi anabilim dallarında yürütülmesi durumunda elde edilebilecek kazanımlar nelerdir?

- Araştırmaya katılan öğretim elemanı görüşlerine göre "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" veya benzeri bir dersin resim-iş eğitimi anabilim dalında yürütülmesi durumunda karşılaşılabilecek zorluklar nelerdir?

3. Araştırmanın Amacı

Kültürel aracılık görevini üstlenen galerilerin; geçmişten günümüze sanata yapmış oldukları katkıları ortaya koymak ve öğrencilerde galeri kültürü oluşumunu sağlayan, onlara sergileme yöntemlerini öğreten ve müfredattaki Sanat Eleştirisi, Estetik gibi eser analizi gerektiren derslere olumlu katkı sağlayacağı düşünülen bir dersin sanat eğitimi veren kurumların müfredatına alınmasının ne derece sağlıklı olacağının araştırılması bu tezin amacını oluşturmaktadır.

4. Araştırmanın Gerekçesi

Ülkemiz güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin resim-iş eğitimi anabilim dallarında gericilik ve sanat eğitimi konusundaki eksikliğin görülmesi, galeri kültürü ve sergileme yöntemleri ile ilgili programların olmayışı, bu alanda bir araştırma yapmaya yönelmiş ve araştırmanın uygulama alanlarına yeni bakış açıları kazandırması bakımından yardımcı olacağı düşünülmüştür. Bu araştırma; galerilerin sanatsal etkinlik sürecinde çalışma ilkelerini ortaya koyması; sanat eğitimi bağlamında galerilerin yerini ve önemini tartışması; tüm bunlardan elde edilen veriler ve sonuçlar ile ileride yapılacak araştırmalara kaynak olması bakımından önemlidir.

5. Varsayımlar

Bu çalışma gerçekleştirilirken duyulan varsayımlar şöyle sıralanabilir:

- Araştırmada seçilen örneklem grubu, araştırmanın evrenini temsil etmektedir.
- Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının ve verilerin analiz yönteminin istenilen bilgiyi elde etmede geçerli ve güveniliridir.
- Anket uygulanan kişiler anket maddelerini içtenlikle değerlendirmişlerdir.
- Uzman görüşlerine başvuru alan kişiler alanında uzman kişilerdir.

6. Sınırlılıklar

"Resim-iş eğitimi sürecinde sanat galerilerinin önemi ve kullanılabilirliğine yönelik öğretim elemanı görüşleri" başlıklı bu çalışma;

- Türkiye'deki Resim-iş eğitimi veren kurumlarla,
- Anadolu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitelerindeki Resim-iş Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan öğretim elemanları görüşleri ile,
- 30 maddelik "Resim-iş Eğitimi Sürecinde Sanat Galerilerinin Önemi ve Kullanılabilirliğini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma" anketi ile sınırlıdır.

7. Yöntem

Bu çalışma; tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilen nicel bir çalışmadır. "Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir" (Karasar, 2009: 79). Araştırma için belirlenen konunun temellendirilmesi ve yönlendirilmesi için literatür taraması yapılarak konuyla ilgili bilgiler toplanmıştır. Belirlenen başlıklar ve alt başlıklarla ilgili yerli ve yabancı kitaplar, yerli ve yabancı makaleler, tezler ve elektronik kaynaklar taranmıştır.

Giriş bölümünde tezin problemi, amacı, gerekçesi, sınırlılıkları ve yöntemi ortaya konulmuştur. Birinci bölümde, galerilerin genel tanımı, tarihçesi, yapısı ve sınıflandırılması araştırılmıştır. İkinci bölümde sanat galerilerinin sanat eğitimi içerisindeki yeri incelenmiştir. Üçüncü bölümü bulgular ve yorum, dördüncü bölümü ise alt problemlere yönelik sonuçlar oluşturmaktadır.

7.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Türkiye'deki Resim-iş Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan öğretim elemanları oluşturmuştur. Araştırmada örnekleme yöntemi olarak uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun

örnekleme; Fraenkel ve Wallen'in sınıflandırdığı seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerindedir. Bu yöntemle en ulaşılabilir olan yanıtlayıcılardan başlamak üzere örneklem oluşturulur ve maksimum tasarruf sağlayacak bir durum üzerinde çalışılır (Cohen ve Manion, 1994; akt. Ravid, 2015). Bu yöntem doğrultusunda Resim-iş Eğitimi veren 8 üniversiteden (Anadolu, Atatürk, Çukurova, Dokuz Eylül, Gazi, İnönü, Marmara, Ondokuz Mayıs Üniversitesi) 127 öğretim elemanına ulaşılmış, 89 öğretim elemanından geri bildirim alınmıştır. Buna göre çalışmanın örneklemini 8 üniversiteden 89 öğretim elemanı oluşturmuştur. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarına ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler	f	%
Eğitim durumu		
Yüksek lisans	25	28.1
Doktora	64	71.9
Toplam	89	100
Üniversite		
Anadolu	12	13.5
Atatürk	13	14.6
Çukurova	8	9
Dokuz Eylül	9	10.1
Gazi	13	14.6
İnönü	6	6.7
Marmara	11	12.4
Ondokuz Mayıs	17	19.1
Toplam	89	100
Unvan		
Profesör	7	7.9
Doçent	18	20.2
Yardımcı doçent	20	22.5
Öğretim görevlisi	17	19.1
Okutman-uzman	6	6.7
Araştırma görevlisi	21	23.6
Toplam	89	100

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının % 71,9'u doktora mezunu, % 28,1'i ise yüksek lisans mezunudur. Öğretim elemanlarının % 13,5'i Anadolu Üniversitesi'nde, % 14,6'sı Atatürk Üniversitesi'nde, % 9'u Çukurova Üniversitesi'nde, % 10,1'i Dokuz Eylül Üniversitesi'nde, %14,6'sı Gazi Üniversitesi'nde, % 6,7'si İnönü Üniversitesi'nde, % 12,4'ü Marmara Üniversitesi'nde ve % 19,1'i ise Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde görev yapmaktadır. Öğretim elemanlarının % 7,9'u profesör, % 20,2'si doçent, % 22,5'i yardımcı doçent, % 19,1'i öğretim görevlisi, % 6,7'si okutman ya da uzman ve % 23,6'sı ise araştırma görevlisidir.

7.2. Veri Toplama Yöntemi

Bu çalışma literatür desteği ile veri toplama tekniklerinden anket ile elde edilen teorik bilgi ve belgeler ışığında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada sanat galerilerinin sanat eğitimindeki kullanımının doğuracağı sonuçları ölçmek amacı ile “Resim-iş Eğitimi Sürecinde Sanat Galerilerinin Önemi ve Kullanılabilirliğini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma” anketi kullanılmıştır. Bu anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Araştırma verileri üç kategori üzerinden ve araştırmanın homojen niteliği gözetilerek toplanmıştır. Kategorik ayırımı konu ile ilgili doğrudan kaynaklar; konu ile ilgili dolaylı kaynaklar ve konuya destek verebileceği düşünülen diğer kaynaklardan oluşmak üzere üç biçimde gerçekleştirilmiştir.

7.3. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde istatistik paket programı kullanılmıştır. Veriler, toplam puan elde edilemeyen anket niteliği taşıdığı için istatistiksel analizlerde parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır.

Öncelikli olarak öğretim elemanlarının sanat galerilerinin önemi ve kullanılabilirliğine yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında 1.00-1.80 arası “çok düşük”; 1.81-2.60 arası “düşük”; 2.61-3.40 arası “orta düzeyde”; 3.41-4.20 arası “yüksek” ve 4.21-5.00 arası “çok yüksek” derecelemesi kullanılmıştır.

Öğretim elamanlarının sanat galerilerinin önemi ve kullanılabilirliğine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak şehirdeki galeri sayısı değişkenleri için Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Mann-Whitney U Testi iki ilişkisiz örneklemeden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test etmek için kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2010: 155). Verilerin analizinde 0.05 önem düzeyi olarak kabul edilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SANAT GALERİLERİ

1.1. Sanat Galerisinin Tanımı

Sanat yapıtlarının sergilenmesi için hazırlanmış yer, yapı (Turani,1998: 45) olarak tanımlanan galeriyi, Brian O'Doherty *beyaz küp* olarak ifade eder ve bu söylem bir süre sonra galeri kavramıyla özdeşleşir. Antmen'nin "Her modern sanat galerisi beyaz bir küp görünümünde olmasa da *beyaz küp*, günümüzde, çağımızın kendine özgü teşhir biçimlerinden biri olan modern sanat galerisinin başlıca simgesidir" sözü, galeri kavramına yüklenen bu eğretilmeyi açıklar niteliktedir (2010: 15). Tek ya da çok katlılık gösteren, kat(lar)ının sergileme mekânı olarak ayrılmış bir bölümünde bir mevsim boyunca süreliye yakın sergi açılabilen ve bu sergilere fiziksel sahipliğin yanı sıra kültürel sahiplik de yapabilecek bir sorumlusu bulunan yer (Karaesmen, 1985; akt. Yılmaz, 2015: 151) olarak da tanımlanan *galeri* sözcüğünün günümüzde kurumsal ya da ticari bir ortamı çağrıştırmaması nedeniyle onun yerine kullanılan mekân sözcüğü izleyicinin önceden koşullanmasına engel olduğu için tercih edilmektedir (Nairne, 2009: 396). Sanat tüccarları ve koleksiyonerler bünyelerinde bulundurdıkları sanat ürünlerini sergilemek ve alıcılarla buluşturmak, aynı zamanda da yeni sanatçıları halka sunmak için mekân arayışı içine girmişlerdir. Bu sayede sanat galerileri oluşmaya başlamıştır.

Plastik sanatlarda ortaya çıkan akımları geliştirmesi ve sanatçılara destek olup keşfedilmesini sağlamasıyla önemli bir rol oynayan galerilerin algılanış biçimi zaman içinde değişiklik göstermiştir. Modernist anlamda ideal galeri mekânı, sanat ürününün *sanat* olarak algılanışına engel oluşturan her türlü öğeyi dışlayan bir mekân iken (O'Doherty, 2010: 30), 1960'lı yıllardan itibaren bağlamsal bir biçimde ele alınışıyla birlikte, başlı başına bir unsur

olarak algılanmaya ve estetik bir eylemin parçası haline gelmeye başlar (O'Doherty, 2010: 90).

Antmen'nin (2010) aktarımına göre O'Doherty, kitabında, nesnelerin sanat statüsü kazanmasındaki süreçleri irdelerken, modern sanatın ardındaki mekanizmaları görünmez kılan örtük kuralları açık eder ve bir modern sanat yapıtının anlamının ve değerinin belirlenmesinde sergilendiği mekânın etkisini sorgular (s. 15). Burada sanatın biçimi irdelenirken, sanatın işlevi de sorgulanmaktadır. Galeri mekânının yeni yeni oluştuğu yıllarda galeriler bu sorgulama sürecinin kilit noktası haline gelmiştir.

Pekmezci (2005); sanatçı, sanat eseri ve izleyici üçlemesinin sanatın vazgeçilmezi olduğunu belirterek, sanat eserinin toplumla ilişkisinin sanatın temel karakteri olduğunu ve bir sanat eserinin meydana getirilmesi kadar, onun izleyiciye sunulmasının ve bunun yöntemlerinin de çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

1.2. Sanat Galerilerinin Oluşumu ve Tarihçesi

1.2.1. Sanat Galerilerinin Avrupa'da Doğuşu ve Gelişimi

Ticaretin hâkim olduğu Belçika, Lüksemburg ve Hollanda gibi ülkelerde sanatçıların, yapıtlarını ticaretle uğraşan kişilere satmaya başlamasıyla ilk resim sergileri doğmuştur. Ardından yavaş yavaş tüm Avrupa'ya yayılan bu uygulama 19. yüzyılın ortalarından itibaren Fransa'da sanat ticareti yapan dükkânların doğmasıyla doruğa ulaşmıştır (Erten, 2009: 1). Bu devletlerin ortaya koyduğu uluslararası sergiler, ülkelerin tarım, sanayi ve el sanatları alanlarındaki yönelimlerini ve eserlerini tanıtmak için açılan sergilerdir. Daha sonraki yıllarda üretimin artmasıyla birlikte yaşanan pazar bulma sıkıntısının giderilmesi için, ticari amaç güdülerek açılan bu resim sergileri zamanla uluslararası kültürel bir iletişim kurulmasına neden olmuştur (Germaner; akt. Batur, 2007: 299).

Sanat Tarihi'nde galerilerin pek yeri yoktur, oysa sanatın tarihinde galerilerin rolü belirleyicidir. 1699-1880 yılları arasında, Fransız devletinin himayesi altında Salon sergileri düzenlenmiş ve büyük ilgi görmüştür. Ancak yıllarca Louvre Sarayı'nda yapılan ve başta Saray'ın ve Kraliyet

Akademisi'nin denetiminde olan bu sergiler, sonradan resmî ve popüler beğenilerin rekabet alanına dönüşmüş ve duvarların tıka basa resim doldurulduğu harcıâlem bir sanat pazarı halini almıştır. İki milyon nüfuslu Paris'te, Salon'u bir milyon izleyici gezmiştir (Artun, 2015a).

Galeri mekânlarının biçim ve içerikleri 20. Yüzyılın ilk yarısından itibaren çeşitli sanat hareketleri tarafından sorgulanmaya başlanır. Hugo Ball'ın 1916'da Cabaret Voltaire adını verdiği sanatçılar lokalini açmasıyla birlikte, sanatın temel kavramları ve kurumlarına açık bir başkaldırıyı içeren Dada hareketinin kamuya açık en önemli kurumu olan Dada adlı galeri açılır. Sanatçı inisiyatiflerinin ilk örneklerinden sayılabilecek bu yaklaşım, sonraki yıllarda, Sürrealizm, Konstrüktivizm gibi öncü yaklaşımlara da temel hazırlar (Sanouillet, 1999: 79).

1950 ve 1960'lara gelindiğinde sanatçılar yeni ve farklı mekân arayışı içerisine girdiler. İzleyici ile aradaki bütün bağların koparılması inancı bu dönem sanatçıları kendisini hissettirmektedir. Bu yüzden, ideal sanat mekânı olan Beyaz Küp doğmuştu. Beyaz Küp, sanat ve onun mimarisi arasındaki ilişkiyi yenileyen bir hiper-mekân olarak ortaya çıkmıştır. Bu dünyadan kopuk, sadece yapıta yoğunlaşarak dalınan derin düşüncenin yarattığı bir mekân olmaktaydı (Çalkuş, 2010: 67).

Yukarıda bahsedilen oluşumların, tarihteki galericilik kavramının oluşmasında etkili oldukları söylenebilir. Başlangıçta profesyonellikten uzak gibi görünseler de, zaman içinde gelişme gösterdiklerini, hatta bazılarının günümüze dek varlıklarını sürdürdüklerini görebiliriz. Türkiye'de ise, tarihsel süreç incelendiğinde galericilik kavramının, yurtdışından çok daha sonra yerleştiği söylenebilir. Asker ressamların eğitim almak için Avrupa'ya gitmesi ve döndüklerinde sergiler açmaları ile Cumhuriyet dönemine rastlayan galericilik yavaş yavaş büyüme göstermiştir.

1.2.2. Sanat Galerilerinin Türkiye'de Doğuşu ve Gelişimi

"Sanat yapıcısı ile alıcısı arasındaki köprüyü kuran galericilik kurumu Batı tarzı resim sanatının Türkiye'de ilk uygulandığı 1850'lerden sonra yüz yıl kadar beklemek zorunda kalır" (Erten, 2009: 1). Sanat galerilerinin ticari anlamda sanat piyasasında yerini bulmasından önce resim sergileri açılmaya başlamıştır. Açılan ilk resim sergisi 1873'de açılan Şeker Ahmet Paşa'nın çabalarıyla gerçekleşmiştir. O yıllarda açılan diğer resim sergileri de yalnızca

teşhir amaçlı olduğundan ve eser sahiplerini yeterince tanıtmadıklarından sanatçılar için sınırlayıcı etkiye sahip olmaktadır (Öz, 2013: 23). Bu yüzden sanatçının eserlerini hem sergileyen ve tanınmasını sağlayan hem de alıcıya yönlendiren bir yapıya ihtiyaç duyulmuştur. Bunun üzerine Öz'ün (2013) belirttiği gibi, 1909'da kurulan Osmanlı Ressamlar Cemiyeti, sanatçıların birbirine destek olmak ve belli hedefler doğrultusunda birlikte hareket etmek amacıyla oluşturduğu ilk kuruluştur. Resme olan ilgiyi arttırmayı ve belli bir ortam yaratmayı amaçlamışlar ve sanat yapıtının pazarlanması konusuna da özen göstermişlerdir (s.25). Sinan Güler, cemiyetin maddeler halindeki satış programını kastederek Osmanlı Ressamlar Cemiyeti'nin program adını verdikleri sözleşmelerle galericilik kurallarının ilk örneklerini verdiğini belirtmiştir (Güler, 1994).

Cumhuriyet Dönemi'nde gerek kültürel etkinliklerin yaygınlaşması, gerek ekonomik gelişmelerin hız kazanması, gerekse söz konusu alanlardaki yeni gelişmeleri toplumla paylaşmak amacıyla sanatsal etkinlikler düzenlenmiş; bu yolla izleyicinin toplumsallaşma sürecinin başlayacağına, kültürel düzeyinin de yükseleceğine inanılmıştır. Güzel sanatlardan tarihe, el sanatlarından üretime dek oldukça geniş bir yelpazede gerçekleştirilen sanatsal etkinlikler, dönemin toplum yaşamında önemli yankılar uyandırmış, ilgiyle karşılanmıştır. Daha sonraki bu etkiyi ise artık kurumsallaşmış bir mekân olarak Sanat Galerileri üstlenmiştir (Okutur, 2011: 1).

Türkiye'deki ilk sanat galerisi 1939'da Taksim'de açılan Daimi Resim-Heykel Satış Galerisi'dir. Bu galerideki sanat yapıtı alıcıları Maarif Bakanlığı ve üst düzey bürokratlardır (Pelvanoğlu, 2009: 14). Devletin desteği ile gelişmekte olan sanat piyasasında sanata gönül vermiş kişilerin sanata hizmet etme gayreti göze çarpmaktadır. 1945 yılında bazı kaynaklarda ülkemizdeki ilk galeri olarak adı geçen İsmail Hakkı Oygur Galerisi açılmış ve 2 yıl boyunca sergiler düzenlenmiştir. Pelvanoğlu'nun (2015a) vurguladığı üzere; İsmail Oygur'ın bu atölye-galerisinden sonra, 1950'de Adalet Cimcoz'un Maya Galerisi'ni açması, galericilik ve sanat piyasası oluşturma çabaları açısından önemli bir gelişmedir. "Bu galeri, ticari amaçlardan çok sanatçıları ve özellikle de öncü, genç sanatçıları desteklemek gibi idealist bir amacı taşımasıyla dikkati çekmektedir" (Öz, 2013: 25). Maya Galerisi beş yıl içinde devrin sanatçılarının ve aydınlarının bir araya geldiği kültür merkezi haline gelmiş, beş yıl sonra çeşitli sebeplerden dolayı kapanmıştır (Baraz; akt. Kaptana, 2008: 78).

1960'lı yılların kültürel dönüşümü içinde sanatsal pratikler yoğun bir değişim geçirirken, sanatın sergilendiği mekânların yapısı, kuralları, sınırları da yavaş yavaş zorlanarak, sanatçıların yarattığı basınca uyum sağlamaya başlamıştır (Antmen, 2010: 16).

Pelvanoğlu'nun (2009), belirttiği üzere 1967'de kurulan Taksim Sanat Galerisi, devlet destekli bir galeri olmakla birlikte, dönemin genç kuşak sanatçılarına imkânlar tanıma çabaları gösteren bir galeridir (s. 18). Türkiye'de sanat galerileri açma girişimleri sanat tüketicisinin yetersizliğinden dolayı bir süre sonra duraksamış ve açılan galerilerin çoğu uzun süre varlık gösterememişlerdir. Bu süre zarfında galeriler, ticari amaç gütmeyen, sanatı desteklemek isteyen kişiler tarafından yürütülmüştür.

Ural (2003), 1970'li yılların Türk resminde galeri ve koleksiyonerliğin oluşumu açısından dönüm noktası olduğunu vurgulamış, küçük girişimlerle başlayan, geleneksel ilişkiler içinde olmayan, ağırlıklı olarak çağdaş resme yönelen, seçici ve öncü niteliği taşıyan galerilerin, kendi etraflarında yeni bir koleksiyoner çevresi yarattıklarını belirtmiştir (s. 57).

1971'de Melda Kaptana'nın Nişantaşı'nda açtığı Kaptana Galerisi önemli bir diğer tarihsel girişimdir. Bu galeri Türkiye'de sanat galericiliğinin kurumsallaşma sürecinin bir kilometre taşı olarak değerlendirilebilir (Öz, 2013: 39).

1973'de İstanbul'da Aydın Cumalı tarafından açılan Cumalı Sanat Galerisi ve Ankara'da Ertan Mesçi tarafından açılan Artisan Galerisi Türkiye'deki profesyonel sanat galerilerinin ilk örnekleri olarak gösterilmektedir.

1970'lerden sonra açılan galeriler, galericiliğin bir meslek olarak algılanmasını sağlamış, koleksiyonerlerin yatırımlarını yönlendirmede etkin olmuşlardır. Bu durum, ülkenin olumsuz konjonktür içinde olmasına rağmen, kültür-sanat alanında kırılma noktalarının yaşandığı, farklı damarların oluştuğu ve galericiliğin profesyonelleşme yönünde adımlar attığına işaret etmektedir (Ötkünç, 2007: 94).

Öz (2013), eski kuşak ressamın yapıtları üzerinden hareketlenen sanat piyasasından sonra 1980'li yıllarda yeni sermaye sınıflarının günümüze yönelik bir alıcı potansiyeli olarak değerlendirilmesiyle yeni sanat galerileri

açıldığını belirtmiş, Galeri Lebriz (1980), Urart Sanat Galerisi (1981), Galeri Nev (1984), Teşvikiye Sanat Galerisi (1985), Tem Sanat Galerisi (1986) örneklerini vermiştir (s. 40).

1980’lerde özel galerilerin sayısı hızla artmış ama bir süre sonra müzayede şirketlerinin devreye girmesi ile 90’larda özel galeriler bir bocalama devresine girmişlerdir (Pelvanoğlu, 2015b). 1970 ve 1980 yıllarından günümüze varlık gösterebilmiş diğer önemli galerilerimiz arasında Aydın Cumalı Galerisi, Artisan Sanat Galerisi, Galeri Baraz, Maçka Sanat, Mine Sanat Galerisi ve Tem Galerisi gösterilebilir (Okutur, 2011: 8).

Galeri-sanatçı ilişkilerinin ve sanat piyasasının yeni oluşmaya başladığı bu yıllardan sonra bankalar koleksiyonlarını genişletmeye başlar. Devletin sanat piyasasındaki tutumlarının değişmesi, destekleyici rolünün azalması sonucunda oluşan boşluk, bankalar tarafından doldurulmaya başlamıştır. Yapı Kredi Bankası’nın sanat ve kültür danışmanlığını yapan Vedat Nedim Tör’ün, bankaların koleksiyon oluşturma ve sergi açma gibi etkinlikleri desteklemesi bağlamında yaptığı çalışmalar önemlidir (Ötkünç, 2007: 91). Bankaların sanat galerilerini, sanatçılara komisyonlu sergi mekânı olarak sunması özel galerilere bir alternatif sunmuştur. Yahşi Baraz’a göre bu durum sanat piyasasının oluşumunu olumsuz yönde etkilemektedir.

1970’e kadar önemli bir fonksiyon üstlenen bankalar, bu tarihten sonra galericilik olgusunu öldürmüşlerdir. Bankaların galericilik yapmalarının bizden başka örneği yoktur dünyada. Özellikle son yirmi yıldaki etkinliklere bakacak olursak; bankalar kendileri galeriler açmışlar ve diğer galeriler bunlarla rekabet edemediklerinden dolayı da gerçekçi bir sanat piyasası oluşamamıştır. Banka gibi büyük sermaye sahibi kurumların galericilikle uğraşacaklarına, koleksiyonlarını genişleterek müzeler kurmalarında yarar görüyorum (Baraz, 2002; akt. Ötkünç, 2007: 92).

Banka galerilerinin tartışmalı sanat yönetimine ek olarak Türkiye’deki koleksiyoncuların klasik döneme ilgi gösterip güncel sanata tereddütle yaklaşan tavırları yüzünden 1980’lerden sonra sanat galerileri önce yükselişe, ardından da çöküşe geçmiştir. Aynı zamanda Türkiye’deki galericilik sisteminde yaşanan krizin en önemli nedenleri arasında, çağdaş sanat müzelerinin ancak 2000’li yıllarda kurulmaya başlaması gösterilebilir (Pelvanoğlu, 2015d).

Türkiye'deki sanat galerilerinin gelişimi özetlenecek olursa; Erten'in (2012) belirttiği piyasa ve koleksiyoncu kavramları, 1980'lere kadar açılıp kapanan ve halen faaliyet gösteren galeriler sayesinde oluşmuştur fakat altyapısı ve geçmişi olmayan bu sanat pazarının büyük bir kargaşa ve karışıklığı beraberinde getirdiği söylenebilir. Henüz sanat müzesi olmayan dolayısıyla belgeleme sistemi olmayan ve bilinçli sınıflandırma yapılamayan dönemde sanatçılar açısından iyi-kötü değer karmaşası yaşanmış ve sanat ortamı bir bilmeceye dönüşmüştür (s. 396). Türkiye'de 1950'lerden beri faaliyet göstermiş sanat galerisi sayısı ise 1400'lere yakın olmasıyla beraber bugün 300'ün üzerinde sanat galerilerimiz mevcuttur (Erten, 2009). Sanat piyasası bu galerilerden sonra 2000'lerde açılmaya başlayan özel müzelerin etkisi altında kalmıştır. "Müzelerin bundan sonraki aşamada uzmanlık yaparak ve etkin birer sanat alıcısı olarak sanat galerilerine ve piyasasına katkı sağlamaları beklenmelidir" (Öz, 2013: 42).

1.3. Sanat Galerilerinin Yapısı

"Eski zamanların varlıklı sınıflarının hâkimiyetinde olan sanatın, modern dünyada yeni çeşit bir desteğe ihtiyacı vardır" (Harrod, 1951: 518). Sanat ürünlerinin sergilendiği galeriler sanatseverlerle kurduğu iletişim gereği çağın gereksinimlerine ayak uydurmak durumundadır. O'Doherty'nin (2010) yorumladığı üzere "biraz kilise kutsiyeti, biraz mahkeme salonu resmiyeti, biraz deney laboratuvarı gizemiyle şık bir tasarımı buluşturan" modern sanat galerisi, *benzersiz bir estetik mekân* olarak 20. Yüzyıl sanatının kendine has kabuğudur (s.15).

Artun'a (2015b) göre; galerilerin ortaya çıkması sayesinde sanat; sarayın, kilisenin, devletin ve akademinin himayesinden kurtulmuş; loncaların katı disiplinine bağlı bir sanat olmaktan çıkarak felsefe, şiir ve müzikten bile ileri bir itibar edinmiş; siparişe dayalı çalışma düzeninden kurtulup özgürleşmiştir (s.151).

Sanat galerileri sanatsal üretimi kültürel ve ekonomik bir değer olarak sanat tüketicisine sunar. Bu durumda genel hatlarıyla sanatçı ve sanat üreticisi, sanat galerilerinin ilişkili olduğu temel kesim olarak ortaya çıkar. Galeriler,

sanata yönelik talepler doğrultusunda sanat tüketicisi ile ilişki kurarak sanat eserini ilgili kesime sunma görevini üstlenmektedirler.

Sanat galerilerinin çağın gerektirdiklerine göre bir dönüşüm ve uyum içinde olduğundan bahsedilebilir. Ziyaretçileri için sabit toplumsal yapı üretmeyen, sadece elitler için değil, her sınıf için ulaşılabilir heterojen bir mekân olan bazı galeriler, restoranları, atölyeleri, seminerleri, kursları, sergi açılışları, konserleri ile eğlenceyi, eğitimi ve tüketimi içermektedir (Koylan, 2013: xvii). Bu dönüşümler halkın, sanatsever olmasalar bile galeriye aşına olmasını kolaylaştırır ve aralarında bir etkileşim oluşturur.

"O'Doherty, bir mekân olarak galerinin bağlam planında nesneyi nasıl yuttuğunu ve nasıl doğrudan o nesnenin kendisi haline geldiğini; bir "yer" olmaktan çıkarak bir "göstergeye" dönüşmesini ve giderek sanatsal maceranın kendisi oluşunu, örnekleriyle birlikte inceler" (Köylü, 2013). Galeri mekânının sanata olan etkisini sorgulayan Marcel Duchamp ise; sanatçının hazır-yapım nesnelere, fabrikadan alıp galeri mekânına yerleştirdiği anda eyleminin ve galeriye yerleştirdiği herhangi bir nesnenin *sanat* olduğunu vurgular. Bu anlamda Duchamp, galeri alanının gücüne özellikle işaret eder ve sanat nesnesi ve mekân arasındaki ilişkinin önemini vurgular (Yücel, 2009: 47). "Fiziksel bir yaratımdan uzaklaşarak, zihinsel yaratımı ön plana çıkarmaktadır" (Türkdoğan, 2014: 130). Duchamp'ın pisuar (çeşme) ve bisiklet tekerleğini günlük kullanım alanından ayırıp, sanatçı ustalığını en aza indirgeyerek galeride öylece sergilemesi ve bu sayede nesnelere mekânı hem malzeme hem de özne olarak kullanarak sanat eserine dönüşmeleri galerinin eser üzerindeki etkisi açısından önemli bir örnektir.

El Lissitzky, Kurt Schwitters ve Marcel Duchamp gibi sanatçılar galeriyi, sanatın sunumunda *nötr olmayan* mekânlar olarak ortaya koymaya başladılar ve sanatta çok etkili bir unsur olduğunu düşündükleri sergileme mekânının kurumsal gücünü de ortaya çıkarttılar (Gombrich, 2002: 606). Resim-mekân ilişkisini problem edinen sanatçılardan Lissitzky'e göre, sergileme alanı, yapıtların aralarında hiçbir estetik ya da kavramsal bağ olmaksızın yan yana teşhir edildikleri bir *depo* değildir. Ona göre galeriler, yapıtların sınırlarını aşarak içinde buldukları mekâna doğru taşınan yeni

kavramlar önerirken, mekân bir parametreye, sanatı etkileyen bir faktöre dönüşmüştür (Köylü, 2013).

Mekân bakımından galerinin eser üzerindeki etkilerinden bahsettikten sonra içerik açısından galerinin işleyişinden de bahsetmek gerekir. "Bir galeri, sanat yayınları yapan, konferanslar düzenleyen, sürekli resim satın alan, sanatçılarla ilişki kuran, riske girmeyi göze alıp yurtdışında sergiler düzenleyen bir duruma geldiği zaman, *sanat galerisi* adını alır" (Baraz, 1988: 34). Sanat galericiliğini ise, Yahşi Baraz, "binlerce ressamın oynadığı bir alanda, kötüyle iyi sanatçıyı ayırt ederek sihirli değneği elinde tutan, son derece bilgi, görgü, kültür ve en önemlisi sezgi isteyen bir meslek dalı" olarak tanımlamış; galericiliğin en büyük zorluğunun, değişken ve takip etmesi zor olan sanat hareketlerini, doğru bir şekilde değerlendirip gerçek olanı ayırt etmek olduğunu vurgulamıştır (Baraz, 1987: 55). Kültürel etkinlikler çoğaldıkça her düzeyde ve nitelikte sanatçı ve galerilerin ortaya çıkacağını vurgulayan Jale Erzen, galericilerin sergiledikleri eserleri sunmak ve satmaktan öte, kalıcı bir ilgi alanı oluşturma görevi olduğunu belirtmiştir (Erzen, 1983: 3).

1.3.1. Sanat Galerilerin Çalışma İlkeleri ve Hizmetleri

Uluslararası sanat ortamında galeriler, sanatçıyı halka ve sanatseverlere tanıtan ve eserlerinin satışına yardımcı olan merkezlerdir. Galerinin görevleri arasında uygun pazarlar araştırmak ve dünyadaki galerilerle ilişki kurmak vardır. Galerilerin tanıtım ve pazarlama olanakları ekonomik olanakları ile doğru orantılıdır (Baraz, 1988: 35). Gerçekleştirecekleri sergileri, yayın organları aracılığıyla belli periyotlarla duyurup sanatseverleri sanatla buluşturmak galerilerin en önemli görevlerindedir. Sanat piyasasındaki kültürel ve ekonomik değerlere katkı yapan organlardan biri olan sanat galerileri sanatçıları destekleme politikalarıyla eser üretimi için sanatçıları motive edip daha çok eseri halkla buluşturmayı amaçlamaktadırlar.

Sanat galerileri her ne kadar kültürel özellikleriyle öne çıksa da ticari amaçları olan kuruluşlardır. Özellikle özel galerilerin sanat piyasasındaki varlıklarını sürdürebilmeleri için bünyesinde bulundurdukları sanat eserlerini satıp, para kazanmak durumunda oldukları bir gerçektir. Sattıkları eserlerin yanı sıra gelirinin bir bölümüyle aldığı eserlerle koleksiyonunu genişletmek

zorundadır. Alıcılar sanat galerilerinde beğendikleri eserleri ilk elden değil de sergiyi düzenleyen kurumdan satın alma eğiliminde oldukları, eserin ekonomik ve sanatsal değerinin daha önceden bu profesyonel kurum tarafından belirlendiği ve satın aldığı andan itibaren kurumun güvencesi altında olduğunu varsaydıkları söylenebilir. Öz'ün (2013) belirttiği üzere; 1980'li yıllarda bazı alıcı kesim, galerilerden aldıkları eserleri Körfez Krizi'nden dolayı geri satmak istediklerinde, sanat galerilerinin pek çoğu bu güvenceyi sağlayamamış, bunun sonucunda güvenilirliklerini kaybetmiş ve kapanmışlardır (s.21). Buradan hareketle, galerilerin alıcıyla ilişkisinin, sadece açtıkları sergideki eserlerin satışını yapmakla sınırlı olmadığı söylenebilir.

Kâr amacı güden sanat galerileri bünyelerinde açtıkları sergilerdeki eser satışından sanatçı ile önceden belirledikleri oranda komisyon alırlar. Bu oran sanat piyasasında tanınmayan sanatçılar için yüksek tutulurken, usta sanatçılar için daha düşük tutulduğu bilinen bir gerçektir. Usta ve popüler sanatçıların eserlerini koleksiyonlarına katmaları galerinin geleceğe dönük en önemli yatırımlarıdır.

Sanatçı, çalıştığı galeri ile kurduğu işbirliği ve ortaklığı başka galerilerle görüşerek veya kendi atölyesinde satış yaparak zedeleyebilir ve diğer sanat galerileri tarafından dışlanmasına neden olabilir. "Sanatçının, galerisi dışında profesyonel bir ilişki kurması, çağdaş galeri yönetiminde neredeyse yasaktır. Hayatı ve sanatı hiç beklenmedik ölçülerde denetlenebilmektedir. Üstelik satılan eserinden galeriye ödediği pay, kendi payının %400'üne kadar tırmanabilmektedir" (McAndrew, 2010; akt. Artun, 2015b: 154). "Bütün bunların gerekçesi, galerinin sanatçısının kariyerini -yani bir anlamda geleceğini- yönetiyor olmasıyla açıklanmaktadır: Madem bir geleceğe yatırım yapıyorsun, o zaman o gelecek senindir" (Artun, 2015b: 154) diyerek galerilerin çalışma prensipleriyle ilgili eleştirel bir tavır ortaya koymaktadır.

Kahraman'ın belirttiği üzere canlanmaya başlayan sanat piyasasında tartışılan konulardan biri "sanata kâr ve ün hırsının karışması yüzünden bir değerler karmaşası ortaya çıktığına" ilişkindi. Sanatın alınıp satılan, dolayısıyla kâr getiren bir mala dönüşmesine karşı çıkanlara göre, birçok alanda zaten

yaşanmakta olan değerler kargaşası sanat alanına da sıçramıştı. Nicelikte görülen bu artışın nitelikte de bir yükselme yaratacağının garantisi yoktu" (Kahraman, 1987; akt. Yılmaz, 2015: 152). Bu durumdan anlaşılacağı üzere, sanat galerilerinin işleyişinde ticari hedeflerin sanatın önüne geçmesi ve niteliğin önemsenmemesi, yerleşmeye başlamış galeri kültürünün zedelenmesine yol açmaktadır. Koçak, özel galerilerde sergilenen eserlerin alınıp satılmasıyla yaşanan değer kargaşasında metalaşmasıyla farklı algılanan sanat ortamının kontrol altına alınması için eğitim kurumlarına sanat tarihçilerine ve eleştirmenlere büyük iş düşüğünü belirtmiştir:

Resim son on yıl içinde alınıp satılan dolayısıyla kar getiren bir meta olunca, ülkemizde her alanda yaşanan değerler kargaşasından payını fazlasıyla aldı. Her gün mantar gibi biten özel galeriler durumdan hoşnut görünüyorlar. Bu aşamada hem basın yayın organlarına hem de eğitim-öğretim kurumlarına, sanat tarihçi ve eleştirmenlere sayısız görev düşüyor. Yani sapın samandan ayrılmasında onların yardımı gerekiyor (Koçak,1983: 21).

Bu konuya eleştirel bir yorum da Kaya Özsezgin'den (1991) gelmektedir. Sanat piyasasındaki hazımsızlığın ve belirsizliğin son yıllarda İstanbul ve Ankara'daki piyasada tahminler ve güncel gelişmelerden oluşan bir *borsa* oluşturduğunu ve bu durumun da sorun teşkil ettiğini öne sürmektedir. Serbest sanat piyasası ekonomisine bağımlı olarak değişen güncel gelişmelerin ve ortam koşullarının belirlediği fiyat politikasına bağlı olan ressamın, İstanbul ve Ankara'daki açtığı sergilerde eserlerine biçtiği değerlerin tutarsızlığı dikkat çekmektedir.

Türkiye'deki burjuva kesimin bir kısmının, resmin imzasına değer verip onu meta olarak gördüğü ve sanat eseri alıcısı olmayı bir sosyal prestij olarak değerlendirdiği görülmektedir. İsme verilen bu değer genç sanatçıların keşfedilmesine de engel teşkil etmektedir. "Nitelik ölçütü yerine eskilik ölçütü konularak, 70 yaş üstü sanatçıların resimlerine rağbet edilmesi, genç kuşağa kuşku içinde yaklaşılması" (Kahraman, 1987; akt. Yılmaz, 2015: 153), bu durumu örneklemektedir. Genel olarak, eski yapıtların değerli olduğu algısı ve genç sanatçıların eserlerinin değerinin şüpheliliği süregelmektedir. Bu ayrımın doğru yapılmasındaki titizlik sanat piyasasının güvenilirliğini de arttıracaktır.

1.3.2. Sanat Galerilerinin Sanatçı, Sanatsever ve Koleksiyonerle İlişkileri

Sanat eyleminin üçlü sacayağını sanatçı, sanat eseri ve izleyici oluşturur. Sanat galerilerinin sanat piyasasına sağladığı hizmetlerin yanında toplumsal görevleri de söz konusu olmaktadır. "Galeriler, sanatçı ile koleksiyoncu, sanatçı ile alıcı arasındaki ilişkilerde toplumsal bir görev üstlenirler. Böylelikle toplumun sanatsal gelişim sürecine ayak uydurmasıyla birlikte, bu sürece ortak olmasını sağlarlar" (Demir, 2002: 3). Benimsedikleri bu aracı kurum görevinin yanında sanat galerilerinin iletişiminde olduğu guruplar arasında sanatçılar, sanatsever ve koleksiyoncular vardır. Belirli standartlara uygun düzenleri ve çalışma sistemleri ile kurdukları sağlam bağlarla iki tarafın da kârlı çıkması olasıdır.

1.3.2.1. Sanat Galerilerinin Sanatçıyla İlişkisi

Sanatçılar üretimlerini bitirdikten sonra işlerini sergileyecek mekân arayışına girerler. Bu noktada galeriler, muhatap olacakları ilk resmi kuruluşlardır. Galerilerin ilk görevi sanatçıların eserlerini tanıtacakları uygun ortamı (sergi düzenlemesi, ışıklandırma vb.) sağlamaktır. Anlaştıkları sanatçının sergisi ile ilgili basın yayın organları aracılığıyla duyurular yaparak halkı ve sanatseverleri bilgilendirmek ikinci görevi olarak sayılabilir. Ayrıca gerçekleşen sergi ile ilgili bilirkişiler tarafından eleştiri ve yorum yapılmasını sağlamak sanatçı için önemlidir. Bu yöntemlerin sonucunda eser satışı sağlandığı takdirde galeri ve sanatçı için kazanım olacaktır.

"Sanat ve sponsorluk ilişkisi üzerine yapılan sorgulamalar ve eleştirilerle, sanatçı ve üretiminin merkeze oturduğu, doğrudan sanatçının desteklendiği ve eserin birincil sahibinin sanatçı olduğu gerçeğinin sezilmesi ülkemizdeki sanat kurumlarını etkilemiştir" (Pektaş, 2013: 37). Bu kurumlardan biri olan galeriler sanatçılara verdikleri önem ve destekleri gün be gün artırmaktadır.

Sanatçılar eserlerini üretirken ekonomik kaygı gütmeden özgürce davranmak ister. Bu da galeri ve sanatçı arasındaki doğru ilişkilerle mümkündür. Sanatçı ve galerici arasındaki bu ilişkiyi Beral Madra (1991) iki boyutta sınıflandırmıştır; parasal boyut ile etik ve estetik boyut. Sanat, paradan ziyade daha çok etik ve estetik olgularla var olan bir olgudur. Burada yaşanan

çelişki galeri ve sanatçı ilişkisinin temelini oluşturmaktadır. Bu çelişkinin çözümlenmesiyle sanatçı ve galerici açısından olumlu bir gelişme yaşanmakta, hatta diğer kuşaklara etkileri geçebilmektedir. Bu aşamada öncelikle etik ve estetik boyutta kendi prensiplerini belirleyen, sanat piyasasını iyi takip eden ve araştıran galericiler daha sonra parasal boyutta kendilerine sunulan fırsatları değerlendirmelidirler. "Sonuç olarak galerilerin parasal kriterlerin dışında ilk önce sanat olgusunu hedef almaları Türk resim sanatının yaşadığı sorunların büyük bir bölümünün çözümünü sağlayacaktır" (Ertok, 1997: 24).

1.3.2.2. Sanat Galerilerinin Sanatseverle İlişkisi

Sanat galerilerinin sanatçı ve sanatı talep eden kesimle sürekli iletişim içinde olması işin doğası gereğidir. Düzenledikleri kişisel ve karma sergilerin yanı sıra hazırladıkları basılı ve elektronik medya araçları aracılığıyla çalıştıkları sanatçıların çalışma tarzı ile ilgili alıcılara ipuçları verebilmeleri mümkün olabilmektedir.

Sanat galerileri sanat eserlerinin değerini belirleyerek sanata yönelik talebe güvenilir bir entelektüel ve/veya finansal referans oluştururlar. Diğer sanat galerileriyle bağlantılı olduğu için sürekli piyasa araştırması yapmak durumundadırlar. Sonucunda da eline geçen eserlerin piyasa rayicindeki fiyatlandırmalarını yaparlar. Bu fiyatlandırmanın spekülasyonlardan uzak olması son derece önemlidir (Öz, 2013: 20).

Açılan sergiler sayesinde sanatçılar ve eserleri itibar kazanırken galeri ziyaretçileri gezdikleri galerilerle deneyim kazanmaktadırlar (Petkus, 2004, s. 49). Rosen, galeri ziyaretçilerinin de bir bakış açısı olduğunu ve müzelerde yaşadıkları önemli eser baskısından farklı olarak galeride özgür olduklarını şu sözlerle dile getirmektedir: "Eğer eser hakkında bilgi edinmek isterseniz elinizin altındadır ama bu bilgiyi almak zorunda değilsinizdir. Galerilerin en güzel yanlarından biri gelenlerin %95'inin sanat camiası dışından insanlar olmasıdır. Daha genel bir insan topluluğudur ve onların da bakış açısına sahip olmaya hakları vardır" (Lindemann, 2011).

Alix Slater (2007), insanları galeri ve müze ziyaretine iten faktörleri, sosyal ve aile etkileşimi, öğrenme ve gerçeklerden kaçma olarak sınıflandırmıştır. Sosyal ve aile etkileşimi olarak aile ve arkadaşlarla kaliteli zaman geçirme ve sosyalleşme gibi örnekler verirken yeni şeyler öğrenme,

merakı giderme gibi insanların öğrenme içgüdüsünü karşılayan galeri ziyaretinden bahseder. Üçüncü faktör olarak insanın günlük yaşam sorumluluklarından kaçma, günlük rutinine değişiklik getirme, stres ve gerilimden uzaklaşma gibi gerçeklerden kaçma dürtüsüne karşılık gelen nedenlerden bahsetmiştir (s. 155). Halkın sanata maruz kalma isteği ve arzusunun kaynağı şu şekilde özetlenebilir:

- a) *İnsanlar bireysel olarak içinde yer almasalar bile, sanatsal aktivitelerden milli veya yerel bir gurur duyabilirler.*
- b) *Kaynağını sanatsal yaratımdan alan yeniliklerden faydalanabilirler.*
- c) *Bireylerin bir günlüğüne bile katıldıkları hareketli bir sanat topluluğu, onlara artmış bir esenlik duygusu hissettirebilir.*
- d) *Gelecek nesillere sanatsal miras bırakma arzusu bir başka neden olabilir (Rushton, 2001: 6).*

1.3.2.3. Sanat Galerilerinin Koleksiyonerle İlişkisi

Bir sanatsever evinde asacak yer olmamasına karşın hala sanat eseri almaya devam ediyorsa ona koleksiyoncu denebilir. Galeri yöneticisi koleksiyoncuya belli oranda sanat danışmanlığı yaparken sanatçı ile iyi iletişim içinde olup koleksiyonerlere çalıştıkları sanatçıların tanıtımını sağlıklı bir şekilde yapmalıdır.

İyi bir galerici, galerinin sanatçıları benimsemiş, özümsemiş, yakinen tanımış, üretim sürecine şahitlik etmiş, o işin hamiliğini üstlenmiş ve sanatçısıyla dostluk kurmayı başarabilmiş biridir. O, sanatçıyı ve işini o kadar iyi bilir ki koleksiyonere tüm hikâyesini akıcı bir şekilde anlatır. Koleksiyoneri bu bilgi dağarcığı ve akıcılık çok etkiler. Anlatım kof değil, toktur. Sanat ortamlarında bilgi alışverişinde bulunur, sanatçıları ve koleksiyonerleri arasında iletişim olmasından korkmaz, buna olanak sağlar. Sanatçı, galerici ve koleksiyoner arasında aktif bir diyalog kurmak galericinin işi ve önceliğidir. Bu diyalog kurulduğunda, dozu iyi ayarlandığında ve sürekli canlı tutulduğunda alışveriş mümkün olur. İyi bir galerici koleksiyonerinin arşivini iyi bilir. Ona tavsiyelerde bulunur (Ekşioğlu, 2015:104).

"Galeriler koleksiyoncuyu yönlendirir, resim toplama zevki aşılır ve bir yerde sattığı resmin gelecekteki durumunun da sorumluluğunu taşır" (Baraz, 1987; akt. Madra, 1987: 9). Galerilerin koleksiyoneri doğru yönlendirmesi ancak belli bir kültür sanat bilgisi düzeyinde olmasıyla veya başarılı bir danışman grubuyla çalışmasıyla mümkün olur. Galerilik vasfı yetersiz olan galeri yöneticileri koleksiyoncuları yanlış yönlendirerek

koleksiyonlarına zamanla değerini yitirecek resimler girmesine neden olabilir. Bunun sonucunda koleksiyoncuların galerilere olan güveni sarsılabilir. "Gerçek koleksiyoncular yatırım amacı yanında, sanatı ve sanatçıyı desteklemek gibi bir görevi üstlenirken, doğal olarak bir danışmana ihtiyaç duymakta, sanatçı uzmanlara veya kurum olarak galerilere güven duydukları oranda resme yatırım yapmaktadırlar" (Ertok, 1997: 23).

Müzayedelerle birlikte hareketlenen koleksiyonculukta eser alınırken başvurulmuş ilk merci galerilerdir. Koleksiyon kurarken galerilerle görüşmeyen koleksiyoncular sanat-bilimsel çerçevenin dışına çıkabilir. Bu aşamada galeriler sanat-bilimsel ortamı sağlayan ve danışman görevi gören kuruluşlardır. Ancak bu görev, galeri sahiplerinin kendilerini sanat tüccarı olarak görmeyip estetik değer kazanımının yaygınlaşması için çabaladıkları zaman yerine getirilmiş olacaktır.

Sanat galerilerinin taşıyıcı gücü olan sanatsever koleksiyoncu ve sanatçı sacayağının günümüzdeki durumunu Ekşioğlu şu şekilde özetlemiştir:

Sanat ekosisteminin içine daha aktif sanatseverler, koleksiyonerler ve hamiler kazandırmak gerekiyor. Belli başlı galeriler hariç genç galeriler kemikleşmiş sürekli bir müşteri kitlesi yok, bu da onların ayakta durmalarına olanak vermiyor. Çok sanat üretimi var ama müşteri yetersiz. Arz ve talep meselesi... Bunu yaratmak için de sistemin içine farkındalık sahibi sanatseverler, koleksiyonerler ve hamiler yetiştirmek gerekiyor (Ekşioğlu, 2015: 104).

1.4. Sanat Galerilerinin Sınıflandırılması

Türkiye'deki sanat galerileri *Devlet Sanat Galerileri, Özel Sanat Galerileri, Kurum Galerileri* ve internetin iyice yaygınlaşmaya başlamasıyla hızla çoğalan *Sanal Galeriler* olarak sınıflandırılabilir.

Devlet galerileri kitlenin sanat gereksinimini karşılamaya çalışır. Her türlü sanat yapıtını hiçbir ayırım gözetmeden sergiler ve kitle iletişim araçlarıyla tanıtımını yapar. Özel kuruluş galerileri de sanat kargaşasını körüklemekten başka bir işlev taşımazlar. Özel kişi galerilerine gelince, bunlar salt ticari amaçla kurulanlar, sanatseverlik nedeniyle kurulanlar, önce çerçavecilikle başlayıp sonra resim satma işine başlayanlar, yarı antikacılık, yarı sanat işi yapanlar şeklinde sınıflandırılabilir. Satılabilen her türlü resim bu galeriler tarafından pazarlamaktadır (Madra, 1991).

1.4.1. Devlet Sanat Galerileri (Resmi Galeriler)

Sanat üzerindeki devlet desteğinin önemi yadsınamaz çünkü "sanatın toplumun zevklerini eğitmesi ve toplumun daha gelişmiş zevklerden yarar sağlaması fikri hükümetin sanata olan yardımını için öne sürülen geçerli tek fikirdir" (Scitovsky 1972: 68). Yönetim, denetim ve organizasyon yapısıyla devlet kurumlarının denetiminde olan galerilere resmi galeriler denir. Cumhuriyetin kurulmasıyla açılmaya başlanan sergiler toplumun sanat ihtiyacını karşılamak üzere devlet tarafından desteklenmiştir; fakat günümüzde sanatı teşhir etme ve tanıtım konusunda sınırlı kalmıştır. Bu değişimin nedenlerinden biri devletin yönetiminin ve sanata bakış açısının değişmesidir. Resmi galeriler, önceden Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iken 1989 yılında Kültür Bakanlığı'na bağlanmıştır (Ertok, 1997: 26).

Türkiye'de devlet galerilerinin başında Kültür Bakanlığına bağlı olarak etkinliklerini sürdürmekte olan devlet resim heykel galerileri gelmektedir. Ayrıca Üsküdar Belediyesi Altunizade Kültür Merkezi Sanat Galerisi, Taksim, Kadıköy ve Beyoğlu Sanat Galerileri gibi yerel yönetime bağlı belediyelerin galerileri de resmi galerilerdir (Okutur, 2011: 15).

Ülkemizde İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerine bağlı 48 tane Güzel Sanatlar Galerisi bulunmaktadır. Bu galeriler, sanatsal yeterlikli sergilerle halkın sanat zevkini ve kültürünü geliştirmek, bu alanda çalışan amatörler ve profesyonel sanatçılara sergileme ve çalışma ortamı yaratmak yönünde çalışmalar yaparlar. Galerilerde sergi açabilmek için herhangi bir ücret ödenmez ve eser satışı serbesttir, satılan eserlerden komisyon da alınmaz (guzelsanatlar.gov.tr, 2015).

1.4.2. Özel Sanat Galerileri

Resmi galerilerin yeterli olmamasının ardından sergileme ihtiyaçlarının giderilmesi için 1947'de ilk örneğini veren özel galeriler, özel kişiler tarafından kurulan sanat galerileridir. Özellikle Ankara ve İstanbul'da görülen özel galerilerin 300'den fazlası İstanbul'da faaliyettedir. Devlet desteğinden uzak olduğu için maddi sıkıntılar yaşadıklarından çok sık kapanmakta veya el değiştirmektedirler (Okutur, 2011: 16).

"Bu galeriler kendisine bağı olan sanatçıların eserlerinin sergilendiği, sanat fuarlarına ve benzer etkinliklere katılan, düzenlenen sergilerin kataloglarını yayınlayan, ticari galerilerdir. Bu galeriler İstanbul'daki sanat galerisi sayısının çoğunluğunu oluşturmaktadır" (Bakbaşı, 2010: 17).

Türkiye'de önde gelen özel galeriler arasında Maçka Sanat Galerisi, Galeri Baraz, Galeri Nev, Galeri BM, Zilberman, Galerist, Dirimart Sanat Galerisi gösterilebilir.

1.4.2.1. Maçka Sanat Galerisi

Rabia Çapa ve Varlık Sadıkoğlu kardeşlerin 1976'dan beri işlettikleri Maçka Sanat Galerisi belirleyici yapısını sürdürmektedir. Yer ve duvarları baştan aşağı fildişi renginde seramik karolarla kaplayarak alışılmış beyaz küp olarak adlandırılan galeri mekânından farklı olarak deneysel bir mekân anlayışı benimsemişlerdir. Sanatta eleştirel ve sorgulayıcı tavırlarıyla tanınan sanatçıların eserlerini sergilemeye özen gösteren galeri, Türkiye'de Çağdaş Sanat'ın gelişimine özgün bir noktadan tanıklık etmiştir. Alışılmış tuval resmi ve heykel çalışmalarından farklı teknikleri izleyiciye sunmaya çalışmışlardır. Adnan Çoker'in 1984'de açılan karma sergisi, Türkiye'de kavramsal sanat eserlerinin derlenerek ilk kez özel bir galeride sergilenmesi ve izleyicinin bu konuda eğitilmesi bakımından önemlidir. Bu sergiden sonra galeri, vizyonunu kavramsal sanat üstünden belirlemiş; misyonunu kâr amacı gütmekten çok sanat üzerine düşünülen ve tartışılan bir kurum olarak belirlemiştir (www.mackasanatgalerisi.com). Maddi karşılığı olmayan sergilere yer vermesi, ilk açıldığı zamanlarda profesyonelliğinden ödün verdiği yönünde yorumlanmıştır (Tansuğ, 1984: 52).

Rabia Çapa, Maçka Galerisi'nin başarısının püf noktalarını Evrim Altuğ ile şu şekilde paylaşmıştır: "Açtığım her sergide sanatçıyla beraber sergi kurmanın heyecanını, sinirini veya sergi bittiği zaman sergiyi kaldırmanın hüznünü de bugüne kadar hiç kaybetmeden bütün heyecanıyla yaşıyorum. Bu duyguların dışında galericilikte dürüst olmak, inandığım sergileri kurmak, piyasa oyunlarının içine girmemek ve sanat adına sanat yapmak diyorum" (Altuğ, 2014: 10).

1.4.2.2. Galeri Baraz

Kırk yıllık galericilik hayatında sanatçıya destek veren, onları üretime yönelten, önemli sanatçıların sergisini açan Yahşi Baraz'ın, 1975'te kurduğu Galeri Baraz ile sanat ortamında yaşanan gelişimde öncü olduğu söylenebilir. Sanatçıların sergi açmak istedikleri bir galeriyi yönetmek, sanatçıyı destekleyerek yönlendirmek, koleksiyoncunun güvenini kazanmış bir galerici olmak Yahşi Baraz'ı öne çıkaran öğelerdir (Madra, 1987: 6). Baraz (1987); "Ben bir yandan ticaretin gereklerini yerine getirirken, diğer yandan sermaye kesimini karşıma almış oldum. Onlara değerli bir mal satmama karşın, bunu yaparken bile savaş verdim, çünkü bu malın somut değeri yanında soyut değerini de alıcıya anlatmak, onu sanat konusunda eğitmek gibi bir şey oldu" (Baraz; akt. Madra, 1987: 6) sözüyle galericilikte karşılaştığı zorluklara dikkat çekmek istemiştir. Bunun yanında, olmayan bir sanat pazarını başlatmak, iyiyi ve kötüyü ayıklamak, galericiliğin anamalcı ilkelerine dayanan yönünü ayakta tutarken, soyut değerlerini korumak Baraz'ın karşılaştığı zorluklardandır (Baraz, 1987; akt. Madra, 1987: 6). Gerçekleştirdiği sergilerle ülkemiz resim sanatının modern dönemine ilişkin görünümler ortaya koymuş, modern sanat müzesinin kurulmasında cesaret verici adım olarak anılacak sergiler düzenlemiştir (Yılmaz, 2014: 156). Baraz'ın sanattan kazandığı parayı *yaşayan sanata* yatırma düşüncesi ve bunu gerçekleştirmesi onun sanata en büyük katkısı olarak değerlendirilmektedir (Madra, 1987: 12).

"Baraz'ın, devletin ve özel kuruluşların toplayamadığı bir koleksiyonu toplayıp izleyiciye sunması, görkemli ve bol bir sanat üretimi içindeki sanatçı kitlesini uluslararası bağlantıları olan bir sermaye çerçevesiyle buluşturması, galericilik alanında bir öncülük ve sorumluluk örneği olarak anılmaktadır" (Madra, 1987; akt. Yılmaz, 2014: 156). Tüm bu gelişmeler göz önüne alındığında Galeri Baraz'ın Türk resminin değer görmesinde, yeni sanatçıların tanınmasında ve yurt dışındaki yerinin oluşmasında büyük payı olduğundan bahsedilebilir.

1.4.2.3. Galeri Nev

Ali Artun ve Haldun Dostoğlu tarafından 1984'te Ankara'da kurulan Galeri Nev, ağırlıklı olarak 1950 sonrasında temsil eden Türkiye'nin ilk modernistleri ve onlara eklenen üç kuşanın eserlerinden derlenen 300'e yakın sergiyle yankı bulmuştur. Nev, editörlüğünü üstlendiği birçok özgün baskı, baskı reproduksiyon ve sanat kitaplarıyla diğer galerilerden ayrışan bir galeri olmuştur (www.galerinev.com). Galeri Nev'in 1987 yılında açılan İstanbul Şubesi, *Galeri Nev İstanbul* adı ile genelde Ankara şubesine paralel bir program izlemektedir (Yılmaz, 2014: 158).

Ardı ardına açılan ve sanat ortamını canlandıran özel galeriler sanat piyasasının önemli özneleri durumuna gelmişlerdir. Bilinen sanatçılara verdikleri desteğin yanı sıra sanat ortamında kendine yer edinmeye çalışan genç sanatçıların isimlerini duyurmalarında yardımcı olan özel galeriler bu yolda önemli bir görev üstlenmektedirler.

1.4.3. Sanal Galeriler

Teknoloji her alana olduğu gibi sanata da yansımış ve etkilerini hissettirmiştir. Sanatla uğraşan her bireyin veya sanat kurumunun yakından takip ettiği teknoloji yeri geldiğinden çok büyük kolaylıklar sunmaktadır. Sanatçılar galeri bağlamında teknolojiyi internetteki sanal galeriler üzerinden satış yaparak ve eserleri site ziyaretçileriyle paylaşarak kullanmaktadırlar.

Galerilerin sanat ürünlerinin pazarlaması ve tanıtımı açısından en etkili ve en ucuz tanıtım araçlarından biri internettir. Sanat galerilerini dar tanıtım alanından çıkartıp, ülke ve tüm dünya pazarına taşıyacak olan reklam stratejisi ile; sanatın pazarlama alanının genişlemesinde sanal galeriler öncülük edecektir. Sanatçıların tanıtımını üstlenen birçok web sitesi, aynı zamanda sanatseverlerle sanatçılar arasında bir köprü oluşturma vazifesini üstlenmiştir (Erbay, 2009: 78).

İnternet üzerinden sanat eserlerini halkla buluşturan galerilere sanal galeriler denmektedir. Türkiye kaynaklı yayınlanan ulusal sanal galeri ve sergiler arasında sanalmuze.org, lebriz.com, turkishpaintings.com, art50.net, tamsanat.net gösterilebilir. saatchiart.com, agora-gallery.com da uluslararası sanal ortamda bilinen en önemli galerilerdir. Bu sitelerde sanatçıların eserleri

sergi amaçlı ziyaretçilerle paylaşılırken, bazılarında site üzerinden satış yapılabilmektedir.

1.4.4. Kurum Galerileri

Kurum galerileri; bankaların, otellerin, eğitim kurumlarının, müzelerin ve şirketlerin açtığı sanat galerileri olarak sınıflandırılabilir.

1.4.4.1. Banka Galerileri

Bu kategorideki galeriler, bankaların bünyesinde kurulan sergilerle, atölyelerle, konferanslarla sanat ortamına katkı sağlayan ve daha çok bankalara itibar sağlaması için kurulan merkezlerdir.

Türkiye'de bugün sanat ortamına çeşitli kültürel etkinliklerle katkıda bulunan bankalar zaman içinde oluşturdukları koleksiyonları sergilemek amacıyla, gene 1970'lerden başlayarak galeriler açmışlardır. Bunlar daha sonra banka koleksiyonlarının yanı sıra, kişisel ve karma sergilere de yer vermişlerse de asıl amaçları parasal kazançtan çok (banka galerileri satışlarda galeri payı almamaktadır) kuruma prestij kazandırmak olmuştur (Çakmakoglu, 2008: 570).

2000'li yıllara gelindiğinde önceden satış amaçlı olan banka galerilerinin büyük çoğunluğu artık kâr amacı gütmeyen kurumlara dönüşmüştür. İleriki bölümde banka galerilerinin Türkiye'deki örnekleri verilecek, sanatsal etkileşime katkıları açıklanacaktır.

1.4.4.1.1. Garanti Galeri

Tarihine bakacak olursak; 1983 yılında Harbiye'de bir sanat galerisi açan Garanti Bankası, 1993 yılında Nişantaşı'na taşınarak Garanti Bankası Modern Sanat Galerisi adını almış, 2000 yılında da İstiklal Caddesi'nde varlığını sürdürüp GG Galeri adını almıştır (Pelvanoğlu, 2009: 374).

Garanti Bankası çatısı altında, kent, tasarım ve mimarlık üzerine uzmanlaşmış bir kültür kurumu olan Garanti Galeri (...) araştırma ve üretim temelli yapısıyla, popülerlik sınırlarını aşan ve bilimsel çevreler tarafından hem destek gören hem de bu çevrelere destek veren bir kimlik kazanan Garanti Galeri, özellikle son yıllarda kent üzerine yaptığı çalışmalardan dolayı referans niteliğine sahip olan sergi ve yayınlarıyla yurtiçinde ve dışındaki kişi ve kurumların ilgi odağı haline geldi (download.garanti.com.tr: 11).

2001'de yine Garanti Bankası bünyesinde kurulan bir başka kurum olan Platform Garanti Güncel Sanat Merkezi, 16 bin yayını içeren kütüphanesi

ve arşiviyle İstanbul'da güncel sanatın merkezlerinden biri haline gelmiştir (Pelvanoğlu, 2009: 374).

Bankaların hayata geçirdiği sanat galerileri halkı sanatla buluştururken kâr amacı gütmemektedir. Platform da 2003 yılında Helsinki'deki Modern Sanat Müzesi Kiasma tarafından düzenlenen 'Institution 2' sergisinde, Avrupa'nın, kar amacı gütmeyen en önemli 10 kurumundan biri olarak yer almıştır (download.garanti.com.tr: 10).

Garanti Bankası 2011 yılında bünyesindeki Platform Garanti Güncel Sanat Merkezi, Osmanlı Bankası Müzesi ve Garanti Galeriyi tek bir çatı altında toplayarak "SALT" adında kar amacı gütmeyen özerk bir kurum olarak yeniden yapılandırdı (garanti.com.tr). SALT etkinlikleri, SALT Beyoğlu, SALT Galata ve SALT Ulus üzerinden bütünsel bir program dâhilinde yürütülür. "SALT görsel ve maddi kültürde kritik konuları değerlendirir, deneysel düşünceye ve araştırmaya yönelik yenilikçi programlar geliştirir. Öğrenmeye ve tartışmaya açık bir ortam sağlamayı amaçlar" (saltonline.org).

Bunların yanında Garanti Bankası, amacı, sanata aktif şekilde katılan, yaratıcı ve sorgulayıcı bireyler yetiştirilmesine katkı sağlamak olan Türkiye'nin ilk ve tek çağdaş sanat müzesi İstanbul Modern'in eğitim programının sponsorluğunu üstlenmiş durumdadır (download.garanti.com.tr).

1.4.4.1.2. Akbank Sanat Galerisi

1993 yılında kurulan 150 sergiye ev sahipliği yapmış Akbank Sanat, 2003 yılından beri çağdaş sanata yönelik içeriğinde değişikliğe gitmiş ve düzenlediği sergilerle küreselleşen bir sanat çizgisi izlemiştir. Beyoğlu'nda faaliyet gösteren Akbank Sanat zengin etkinlik takvimiyle sergilerin yanında söyleşiler, konferanslar, film gösterimleri ve konserlerle 700'ün üzerinde organizasyon yürütmektedir. Bunlar arasında önemli olanlardan ikisi "Uluslararası Küratör Yarışması" ve "Akbank Günümüz Sanatçıları Ödülü" projeleridir (akbanksanat.com). Akbank gerçekleştirdiği bu ödüllü yarışmalarla genç sanatçı ve küratörlere destek olmakla beraber onlara yol gösterici misyon edinen sayılı kurumlardan biridir.

1.4.4.1.3. İş Bankası Sanat Galerisi

Türkiye İş Bankası 1977'de Beyoğlu'nda Parmakkapı Sanat Galerisi açmış, peşine Erenköy'de açtığı galeriye 1978'de İzmir Sanat Galerisi'ni 1982'de de Ankara galerisini eklemiştir. Türkiye İş Bankası 2000'de İş Kuleleri içerisindeki Kibele Sanat Galerisi'ni kurduktan sonra diğer açtığı galeriler kapanmıştır (Çakmaköğlu, 2008: 570).

1.4.4.1.4. Ziraat Bankası Sanat Galerileri

"Sanata Destek Bir Ziraat Geleneğidir" sloganı ile sanata ve sanatçıya destek veren bankalardan biri de Ziraat Bankası'dır. Mithatpaşa, Kuğulu, Tünel,Kızıltan Ulukavak Sanat Galerileri ve Ömer Nafi Güvenli Sergi Salonu ile plastik sanatlara verdiği destekle adından söz ettiren bankanın galerilerinde bir sergi döneminde yaklaşık 60 sergi açılmaktadır (ziraatbank.com.tr).

Yukarıda sözü edilen galerilerin dışında Vakıfbank Ankara Sanat Galerisi, Halkbank Sanat Galerisi, Şekerbank Açıkçekran Yeni Medya Sanatları Galerisi, Vakıfbank Kemal Sunal Kültür Sanat Merkezi de sanata destek veren banka galerileridir.

Bankalar, açtıkları sergilerle sanatı destekleyici politikalarına oluşturdukları koleksiyonları eklemişlerdir. "Ağırlıklı olarak dönemin çağdaş sanatçılarının atölyeleri ya da sergilerden alınan sanat yapıtları tercih edilse de, belli bir piyasa etkinliğine kaynak oluşturması ve firma koleksiyonculuğunun ilk örneklerini oluşturmaları bakımından bankaların bu girişimi önemli bulunmuştur" (Üstünipek, 1998; akt. Bek, 2007: 106).

Nurullah Berk "Bir Koleksiyon Üstüne Düşünceler" başlıklı yazısında yurtdışındaki galericilik sistemini işaret ederek bankaların, sanat piyasasındaki yerinin Türkiye'deki durumunu özetler:

Sizin memleketinizde devletin her şehrinde müzeleri, tiyatroları, operaları, konservatuarları var. Sanat bütçesi milyarları bulur. Sizin memleketinizde büyük koleksiyoncular var, onlar da Rembrandt'ın ya da Cézanne'in bir tablosuna milyarlar döker. Sizin memleketinizde her ay yayımlanan sanat kitapları bir kitaplığı dolduracak kadar çok. Sanat dergileriniz tümen tümen. Sokakta geçen adam her an resimle, heykelle baş başadır. Onun için sizin memleketinizde bankalar banka işleriyle uğraşır (Berk, 1973: 25 – 26).

1.4.4.2. Eğitim Kurumlarının Sanat Galerileri

Üniversitelerin ve akademilerin güzel sanatlar bölümlerindeki öğrencilerinin veya öğretim üyelerinin yapmış olduğu çalışmalarının sergilendiği mekânlar da galeri olarak kullanılmaktadır. Bu galeriler sadece kurum üyelerine değil dışarıdan gelen talep doğrultusunda açtığı sergilerle, hem öğrencilerin sanatla iç içe olmasını sağlamakta hem de sergi sahiplerine çalışmalarını sergileyecekleri ortamı oluşturmaktadırlar. Üniversite bünyesinde kurulan başlıca sanat galerileri; Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sanat Galerisi, Atatürk Üniversitesi Sanat Galerisi, Atılım Sanat Galerisi, Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi Sanat Galerisi, İTÜ Rektörlük Sanat Galerisi, Y.T.Ü. Yüksel Sabancı Sanat Merkezi, Hacettepe Beytepe Sanat Galerisi, MSÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Osman Hamdi Bey Salonu olarak sıralanabilir. Sabancı Üniversitesi'ne bağlı, konferanslar ve kültürel etkinlikler yapılan bir mekân olan Kasa Galerisi de 2000 yılından beri sergiler düzenlemektedir (kasagaleri.sabanciuniv.edu/tr/).

1.4.4.3. Vakıf Galerileri

Vakıf galerileri vakıfların kültür ve sanatı destekleyici politikaları bağlamında bünyelerinde kurdukları galerilerdir. Bu galerilerin önde gelenleri arasında sanata ve sanatçıya duyarlı yaklaşımıyla sanatçı ve izleyiciyi buluşturmayı hedefleyen ve genç kuşaklara güzel sanatları tanıtmayı amaçlayan Terakki Vakıf Sanat Galerisi (terakkisanat.com); sempozyumlar, konferanslar ve yılda en az 9 sergi düzenleyerek sanatçıların uluslararası platformda tanınmasını sağlamayı amaçlayan Kılınçarslan Eğitim, Kültür ve Sanat Vakfı'nın kurduğu KAV Sanat Galerisi (kavakfi.org.tr); Vehbi Koç Vakfı'nın projesi olan ve çağdaş sanat alanında sürdürülebilir bir üretim ve sergileme altyapısı sunmak üzere 2010 yılında açılan Arter (arter.org.tr); 2009 tarihinde Mardin'de Sabancı Vakfı ve Dilek Sabancı'nın katkılarıyla açılan Dilek Sabancı Sanat Galerisi (sabancivakfi.org) verilebilir.

1.4.4.4. Şirketlerin Sanat Galerileri

Bankalar nasıl güncel sanatı desteklemek için çaba harcıyorsa şirket ve holdingler de isimlerinin avantajını sanata değer vererek kullanabilmektedir.

1.4.4.4.1. Borusan Sanat Galerisi

Borusan Holding bünyesinde açılan ve 1996-2006 yılları arasında güncel sanata katkı sağlayan Borusan Sanat Galerisi uluslararası küratörlerle çalışmış ve genç kuşak sanatçılara da destek olmayı hedeflemiştir. Bu amaçla Yeni Öneriler-Yeni Önermeler Sergileri'ni düzenlemiş, 2006 yılında Borusan Holding'in daha çok müziğe destek olma kararı almasıyla faaliyetine son vermiştir (Pelvanoğlu, 2015c: 4). Ardından 2008 yılında kurulan ArtCenter/İstanbul güncel sanatın İstanbul'da gelişimine katkıda bulunurken kariyerlerinin ilk evrelerindeki genç sanatçılara uygun koşullarda atölye alanı sağlamış ve 2013 yılından itibaren kapanmıştır (borusansanat.com).

1.4.4.4.2. Siemens Sanat Galerisi

Genç yeteneklerin eserlerinin sergilendiği ve sanatseverleri bir araya getiren, kâr amacı gütmeyen bir güncel sanat merkezi olan ve 2004'te İstanbul Fındıklı'da faaliyetlerine başlayan Siemens Sanat, genç sanatçıların tanınmasını sağlayan karma sergiler düzenlenmektedir. Aynı zamanda sanat eğitimi alan öğrencilere yönelik yarışma sergileri, rehberli turlar ve güncel sanatı destekleyen aktivitelerle resim, heykel, fotoğraf, video ve performans gibi farklı sanat dallarını bir araya getirmektedir (siemens.com.tr).

1.4.4.4.3. ENKA Sanat Galerisi

ENKA İnşaat ve Sanayi A.Ş.'nin bünyesinde olan kurulan Enka Okulları ve Enka Vakfı tarafından desteklenen sanat galerisi 2002'den beri birçok ulusal ve uluslararası sanatçıya ev sahipliği yapmıştır.

Galeride, her yaştan ziyaretçiye hitap eden sanatlar sergilenmektedir. Sanat galerisi sergileri sayesinde, Enka Okulları öğrencileri hem farklı alanlardaki görsel sanatlara ait sergilere zaman ayırmakta, hem de sanatçılarla tanışma ve etkileşimde bulunma fırsatı yakalamaktadır. Bu bağlamda, sanat galerisi bir öğrencinin görsel sanat eğitiminin önemli bir unsurudur (enka.com).

Ayrıca Toprak Seramik Sanat Galerisi, Sandoz Sanat Galerisi, Emar Sanat Galerisi, Vakko Sanat Galerisi, Nikart/Sanat Sanat Galerisi, Denta Form Sanat Galerisi, Anaolu Ajansı Sanat Galerisi, Kargu Tekstil Sanat Galerisi de markalaşmış şirketlerin açtığı sanat galerileri arasındadır (Okutur, 2011: 18).

Çeşitli sigorta şirketleri de, satın aldıkları tablolarla şirket bünyesinde kurdukları koleksiyonlardan elde ettikleri birikimle sanat galerisi kurarak sanat ortamına katkıda bulunmuşlardır. Ankara'daki Şark Sigorta Sanat Galerisi bu açıdan öncü ve önemli bir sigorta şirketi galerisidir. Diğer sigorta şirketlerinin galerileri ise Şark Sigorta Sanat Galerisi, Şeker Sigorta Sanat Galerisi, Başak Sigorta Sanat Galerisi olarak örneklendirilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

SANAT EĞİTİMİ VE SANAT GALERİLERİNİN SANAT EĞİTİMİNE KATKISI

2.1. Sanat Eğitimi Kavramı ve Sanat Eğitiminin Gerekliliği

Demir'in (2002) belirttiği üzere sanat eğitimi sadece yetenekli kişilere verilmemekle beraber bireyin salt görsel anlamda değil bireyin diğer tüm ifade biçimlerini kapsayan bir eğitim şeklidir. Buradan yola çıkarak sanat eğitiminin her birey için gerekli bir kişilik eğitimi olduğu söylenebilir (s. 50).

Sanat eğitimi, bireyin yaratıcılık yetilerinin gelişmesini veya var olan yetilerin korunmasını sağlama amacı taşımaktadır. Sanat eğitimi bireylerin yeteneğinin yanında düşüncelerini, duygularını, karakterini şekillendiren bir yapıya sahiptir.

Sanat eğitiminin yanında sanat eğitimcisinin de önemini vurgulamakta yarar vardır. Bu konuda Kırıçoğlu (2002) sanat eğitimcisinin sanatçı, eleştirmen, sanat tarihçi, eğitimci ve aydın taraflarının varlığını şu şekilde özetlemektedir:

Sanat eğitimcisi; sanatsal sorunları, yaratıcı süreci, sanat alanındaki bütün değişim ve gelişimi bilecek, uygulayacak kadar sanatçı; çevresine, sanat yapıtlarına estetik değer yargısı ile yaklaşacak kadar eleştirmen, geçmişi bugüne, bugünü geçmişe kültür zenginliği olarak bağlayacak kadar sanat tarihçi, gençlerin sanatı anlamalarında, sevmelerinde, yeteneklerinin ortaya çıkmasında etkin olacak kadar eğitimci; sanat eğitiminin öğrencilerinin ve dolayısıyla toplumun kültürel gelişmesindeki önemini bilecek, bu alandaki gelişmelere de katkıda bulunacak kadar aydın olmalıdır.

2.2. Görsel Sanatlar Eğitimi

Dilmaç (2015), sanat eğitiminin çağrıştırdığı ilk olgunun görsel sanatlar öğretimi olduğunu savunur. Görsel sanatlar eğitiminin sanatçı

yetiştirmeyi amaçlamayan ve sadece yetenekli bireyleri eğitmeyi ilke edinmeyen; bireydeki yaratıcı düşünceyi geliştirerek çevrelerini daha iyi algılayan ve yorumlayan bireyler yetiştirmeyi amaçlayan bir eğitim olduğunu vurgular (s. 302).

Doğan'a (2004) göre güzel sanatlar eğitimi öğrenci üzerinde ussal ve görsel araştırma-çözüm ilkeleri oluştururken, yaratıcı ve araştırıcı kimlik geliştirmesine yardım eder. Aynı zamanda özgün ve ussal bir yorum- gözlem tarzı benimsemesini sağlar (s. 390). Görsel sanatlar derslerinde öğrenciler düşünürler, hayal kurarlar, yeni tasarımlar ortaya koyarlar. Bunları yaparken sözel ve sözel olmayan yeteneklerini de geliştirirler. Ayrıca sanatın ortaya çıkardığı zihinsel istekler öğrencilerin problem çözmeye, çözümlenme, birleştirme gibi düşünme yeteneklerini de geliştirir. Doğru tasarlanmış bir sanat eğitimi programı öğrencileri disipline ederken özgüvenlerini geliştirmede önemli bir rol oynar. "Kişinin sanatsal düşünce yoluyla kazandığı deneyimler, kendini anlatmada önemli bir araç olabilir ve kişiyi özgünleştirebilir. Özgün anlatım çabası, özgün düşünmenin temelini oluşturan eleştirel düşünmeyi ve sentez-yorum yapmayı birlikte getirmektedir" (Abacı vd., 2005).

Günümüzde her yaş grubundaki öğrencilerde; kendine güvensizlik, var olanla yetinip yeni arayışlar içine girememe, özgün bakış açısından yoksun olma gibi sorunlar görülebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında eğitim kurumlarındaki sanat eğitiminin önemi yadsınamaz. Öğrencilerin kendine olan güvenlerinin artmasında, yaratıcılık yetilerini geliştirmelerinde, sosyal ortamlarda karşılaştıkları sorunlara yaratıcı çözüm önerileri getirebilmelerinde sanat eğitiminin rolü büyüktür. "Yaratıcı ve kalıcı çözümler için artistik, entelektüel, bilimsel, teknolojik bütün kaynaklar kullanılarak insanın tüm toplumsal ihtiyaçlarına cevap verecek, bireyselliği de gözden kaçırmayacak biçimde bir eğitim amaçlanmalıdır" (Gökaydın, 2002; akt. Kavuran, 2004: 235).

Clement (1990), görsel sanatlar eğitiminin amaçlarını şu şekilde listelemiştir;

- *Gerek çağdaş, gerekse geçmiş kültürlerde görsel sanatlar, tasarım ve geleneksel sanatların katkısının, özelliğinin ve anlamının derinlemesine anlaşılmasını sağlamak;*

- Gerçeğin görsel, uzamsal (derinlikli) ve kavramsal modellerinin yapılanmasına temel oluşturan algısal beceri ve yetenekleri geliştirmek;
- Görsel okur-yazarlığı, görsel imgeleri okumda ve değerlendirmede rahatlık ve yeterlilik sağlamak;
- Çevredeki görsel biçimlerin niteliğini anlama ve bu biçimleri hayali olarak yeniden oluşturma duyarlılığını geliştirmek;
- Görsel biçimlerin uygulamalı ve yaratıcı kullanımı yoluyla kişisel anlatım gücünün ve kişisel gerçeğin keşfini sağlamak;
- Öğrencilere kendilerine ve başkalarına ait sanatsal çalışmalarıyla ilgili düşünceleri, görüşleri ve duyguları kavrama, ifade etme ve paylaşma yeteneği kazandırmak;
- Araç ve gereçleri kullanma beceri ve yeteneğini; farklı araç ve gereçlerin kullanımına hâkim olmanın, yönetmenin temel kavramlarını anlamayı geliştirmek;
- Nitelikli bir sanatsal çalışmaya ulaşmak için gerekli olan beceri, yetenek ve çabaya bağlı bir ustalık duyarlılığı ve bu duyarlılığa saygıyı oluşturmak olarak sıralanabilir (s. 11-13).

2.3. Galerilerin Eğitimsel İşlevleri

"Sanat etkinlikleri çocukların diğer derslere oranla daha sevdiği ve özgür olduğu derslerdir. Çocukları bunaltan derslerden ve durumlardan sanat etkinlikleri ile rahatlama sağlanır. Çocuklar bütün enerji birikimlerini sanat aktiviteleri ile giderebilmektedir. Görsel sanatların interaktif yapısı çocuk eğitim ve öğretimi için dikkat çekicidir" (Topuz, 2015: 31). Okul içi sanat aktivitelerinin yanı sıra, özellikle resim-iş eğitimi alan öğrencilerin okul dışındaki sanat tartışmaları yapabilecekleri konferanslar, sanatçı atölyeleri ve galeri-müze ziyaretleri öğrencilerin sanat görüşlerini güçlendirirken edindikleri bilgileri kazanıma dönüştürebilir. Özellikle görsel sanatlar eğitiminde farklı öğretim yöntemlerine başvurulabilir.

Öğrenciler görerek, dokunarak, hissederek ve uygulayarak daha rahat öğrenir. Bu yüzden öğrencilerin sınıf ortamından ayrılıp yaratıcılığı güdüleyici, sanat eserleriyle birebir etkileşim içine girebilecekleri, sanatı daha etkin algılayabilecekleri sanat ortamlarında bulunmaları sanat eğitiminin kazanımı açısından olumlu sonuçlar doğurabilir.

"Günümüzde öğretmen merkezli anlatım yöntemiyle yapılan öğretimin ve bilgi aktarımına dayalı, bilgiyi odak noktası yapan eğitim anlayışının geçerliliğini yitirdiği söylenebilir. Buna öğrenci ve toplumdaki

değişmeler de eklenirse eğitim örgütlerinin değişmeye ilgisiz kalması imkânsızdır" (Koufman & Zan, 1993). Bu bağlamda sanat eğitimi veren kurumlarda resmi ve profesyonel anlamda verilen eğitimin yanında yardımcı sanat kurumları aracılığıyla da verilen eğitimden bahsedilebilir. Galeriler, müzeler, müzayede evleri görsel sanatlar eğitiminde yararlanılan yardımcı kurumlar arasındadır.

Müze ve galerilere yapılan okul ziyaretlerinin en değerli yönlerinden biri, öğrencilerin alternatif öğrenme yolları ile karşılaşma ve maddi kanıt ile aktif biçimde çalışma fırsatıdır. Bazı çocuklar için bu durum, daha formal olan sınıf ortamında pek görülmeyen yetenek ve becerileri gösterme şansını sağlayabilir. Bütün öğrenciler için, yeni bir yere gitmek, yeni insanlarla tanışmak, bilgi toplamada yeni yaklaşımları denemek ve gerçek şeylerle karşılaşmak çok güdüleyici ve uyarıcı olabilir ve okulda edindikleri bilgileri bir bakış açısına yerleştirebilirler (Hooper-Greenhill, 1999: 167).

Galerilerin, sanat eğitimi içerisinde kullanıldığı sıkça görülmesine de galerilerin hizmet ettiği alan içinde olduğu savunulabilen sanat eğitimi programlarının müfredatında yer alması uygun görülebilir. “Yaşantısal öğrenmeyi ve aktif katılımı göz önüne alan eğitimdeki gelişmeler ışığında galeriler daha çok kullanılmalıdır” (Adams, 1990: 16).

“Galerilerin önemli etkilerinden biri de bilinçli ve isteyerek olmasa bile kendiliğinden yaygın bir sanat eğitimini başlatmış olmasıdır. Halktan kişilerin galerilere gelip sanat yapıtları ile karşılaşmaları, giderek bir alışkanlık halini aldığına, kendiliğinden bir sanat kültürü de doğmuş olur. Galerilerin bu yolla yaptıkları katkı hiç de yadsınamaz” (Tunalı, 1982: 34).

Galeriler toplumların eğitilmesinde ve kültürleşme sürecinde büyük rol oynadıkları genel kabul görmektedir. Ülkemizde galerilerin toplumlara yön veren ve gelişmesini sağlayan en önemli kurum olan üniversitelerdeki sanat galerilerinin, eğitim sürecine girmeleri konusunda oldukça yetersiz oldukları gözlemlenebilmektedir. Oysa Kavuran'a göre (2004) sanat galerileri üniversitelerin vitrini durumundadır. Sanat galerilerinin amaçlarından biri öğrenciyi motive etmek ve sergileme ahlakı kazandırmaktır. Bu yüzden sanat galerisi olmayan ya da yetersiz olan üniversitelerin yönetimleri bu sorunu gidermelidir. Aynı zamanda sanat galerilerinin öğretim elemanları tarafından iyi değerlendirilip, üniversiteler arasında yardımlaşmaların yapılıp hatta yurt

dışından sergilerin getirilip götürülmesi sanat eğitimindeki gelişimi yükseltecektir (s. 242).

Özellikle görsel sanatlar eğitiminde galerilerin, eğitimin bir parçası haline gelmesi öğrencilerin alternatif öğrenme yollarını bulmalarını sağlayabilir. Bu açıdan bakıldığında güdüleyici özelliği göze çarpan galerilerin, sanat eğitimindeki kullanımı ile öğrenciler içselleştirdikleri gözlemlerini ve deneyimlerini çalışmalarına aktarabilirler.

Galeri ziyaretlerinde öğrencileri yönlendirme ve eğlenceli deneyim imkânları sunmada en büyük rolü oynayan öğretim elemanının bazı kriterlere sahip olması beklenmektedir. Demir'in (2002) belirttiği üzere; eğitimcinin öğretim deneyiminin olması, öğrencilerin ilgi alanlarıyla gereksinmelerini ilişkilendirebilmesi, gezilecek sergi hakkında yeterli bilgiye ve iletişim kurma becerisine sahip olması beklenmektedir (s. 68).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu başlık altında araştırmanın birinci alt problemi olan, *araştırmaya katılan öğretim elemanı görüşlerine göre galerilerin görsel sanatlar eğitimi içindeki önemi ve işlevleri nelerdir?* sorusu incelenmiştir. Bu kapsamda aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir. Ardından da elde edilen bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 2. Sanat galerilerinin önemine yönelik görüşlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

n= 89	\bar{X}	SS
İfadeler		
1. Müze eğitimi dersinde yapılan müze gezileri kadar galerilere düzenlenen geziler de önemlidir.	4.85	.44
2. Öğrenciler plastik sanatlardaki yeni uygulama tekniklerini gezdikleri sergilerdeki güncel sanat eserlerinden öğrenme şansı yakalar.	4.57	.58
3. Galerilerde düzenlenen sergiler, konferanslar, seminerler sanat eğitimi alan öğrencilerin mutlaka katılması gereken etkinliklerdendir.	4.82	.39
4. Galerilerde izlenen eserlerin, resim eğitimi müfredatındaki sanat eleştirisi, estetik gibi derslerin öğretim sürecine olumlu katkısı olur.	4.61	.54
*5. Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum.	4.34	1.10
6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.	4.63	.66
7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	4.60	.63
8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	4.38	.72

9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	4.63	.59
10. Galerilerdeki yerinde inceleme, görme ve dokunma ile öğrenme sözel betimleme ile öğrenmeden daha yararlı olur.	4.40	.76
11. Öğrencilerin gerçekleştirdikleri galeri ziyaretleri, Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi, Estetik gibi derslerdeki eser analizi konusuna hizmet eder.	4.45	.77
12. Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları sanatçılar veya sanat izleyicileri ile sanatsal etkileşim içine girerler.	4.62	.61
13. Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları küratörler ve galericilerden sanat piyasası hakkında bilgi edinir.	4.25	.83
14. Öğrenciler sürekli düzenlenen galeri ziyaretleri sayesinde güncel sanatçıları tanır ve söz konusu olan diğer sergilerini takip etme isteği duyar.	4.55	.60

* Olumsuz soru tipinde olup ters puanlama yapılmıştır.

Tablo 2'ye göre öğretim elemanlarının “Müze eğitimi dersinde yapılan müze gezileri kadar galerilere düzenlenen geziler de önemlidir” ($\bar{X}=4,85$) maddesine yönelik verdikleri cevap doğrultusunda; galeri ziyaretlerinin, müze eğitimi dersinde gerçekleştirilen müze ziyaretleri kadar önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 2'ye göre “Öğrenciler plastik sanatlardaki yeni uygulama tekniklerini gezdikleri sergilerdeki güncel sanat eserlerinden öğrenme şansı yakalar” ($\bar{X}=4,57$) maddesine verdikleri genel olarak olumlu cevaplar sayesinde, gezilen sergilerden plastik sanatlarla ilgili yeni uygulama tekniklerinin takip edilip öğrenilebileceği gözlemlenebilir.

Tablo 2' de görüldüğü üzere “Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum” ($\bar{X}= 4,34$)* maddesine çoğunluğun verdiği olumsuz cevaplar, galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına katkı sağlayacağı yönünde değerlendirilebilir.

Tablo 2'deki “Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar” maddesini öğretim elemanları 4,63 ortalama değeri ile bu maddeyi olumlu değerlendirmişlerdir. Buradan hareketle

öğretim elemanlarının, düzenli olarak yapılan galeri ziyaretleri ile bu anlamda bir alışkanlık edinen öğrencilerin sanat eğitimi sürecindeki motivasyonunun artacağını savunduğundan bahsedilebilir.

Tablo 2’de görüldüğü üzere “Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır” ($\bar{X}=4,63$) ve “Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.” ($\bar{X}= 4,60$) maddelerine öğretim elemanları ortak bir görüş olarak olumlu cevaplarda bulunmuşlardır. Bu görüşlere bağlı olarak; gerçekleştirilecek galeri ziyaretleri ile öğrencilerin sanatsal kültür düzeylerinde, sanat olaylarına ilgilerinde ve sanatsal etkinliklere katılma arzularında yükselme olacağı söylenebilir.

Tablo 2’ye göre “Galerilerdeki yerinde inceleme, görme ve dokunma ile öğrenme sözel betimleme ile öğrenmeden daha yararlı olur” ($\bar{X}= 4,40$) ifadesi öğretim elemanları tarafından olumlu değerlendirilmiştir. Buradan hareketle galerilerdeki yerinde inceleme, görme ve dokunma ile öğrenmenin daha kalıcı olacağı öngörülebilir.

Harrison’un müzelerin ve galerilerin eğitsel potansiyeli konusundaki çözümlemesi, nesnelerin kanıt olarak kullanımını, estetik bir farkındalığın gelişimini ve toplumsal eğitimi içine alır. Müze ve galeri ziyaretleri, yoğunlaşma, inceleme ve gözlemlene yeteneğini uyarabilecek şekilde, kanıtların ve gerçek nesnelerin çalışılması yoluyla yeni öğrenim olanakları doğurur. Özgün düşünceyi özendirilen gerçek nesnelerin görülmesi ve ele alınması bu beceri gelişimini mümkün kılar. Düş gücü ve duygu oyunu, olguların iletilmesinden daha önemlidir. Güzel nesnelerin yakından izlenmesi ve anlaşılması, genel olarak nesnelere eleştirel açıdan ele alma becerisini geliştirir (Hooper-Greenhill, 1999: 71).

Tablo 2’deki “Öğrencilerin gerçekleştirdikleri galeri ziyaretleri, Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi, Estetik gibi derslerdeki eser analizi konusuna hizmet eder” ($\bar{X}= 4,45$) maddesi ve “Galerilerde izlenen eserlerin, resim eğitimi müfredatındaki sanat eleştirisi, estetik gibi derslerin öğretim sürecine olumlu katkısı olur” ($\bar{X}=4,61$) maddesi yüksek katılım oranıyla olumlu değerlendirilmiştir. Böylece galeri ziyaretlerinin Sanat Tarihi, Estetik, Sanat Eleştirisi gibi eser analizi gerektiren dersleri tamamlayıcı nitelikte olduğu vurgulanabilir.

“Galeri ziyaretleri, öğretmenlerin haklı olarak çok önem verdikleri şey olarak, çocukların eleştiri yeteneklerini ve kendilerini ifade etme yetkilerini artırması sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Aslında çocukların kendileri için düşünmeleri ve hissetmeleri sağlanmaktadır” (Haward 1918: 36) sözünden yola çıkarak; galeri ziyaretlerinin sadece sanat eleştirisine hizmet etmediğini, aynı zamanda çocukların hayata karşı olan genel eleştirmen tavırlarını ve kendilerini ifade etme yetilerini geliştirmekte olduğu söylenebilir.

Tablo 2’ de görüldüğü üzere “Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya çıkartmalarına yardımcı olur” ($\bar{X}= 4,38$) maddesine öğretim elemanlarının olumlu cevap vermesi sayesinde öğrencilerin galeri ziyaretleri sürecinde karşılaştıkları güncel eserlerin özgün eserler ortaya koymalarında etkili olacağı söylenebilir.

Tablo 2’ye göre öğretim elemanlarının “Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları sanatçılar veya sanat izleyicileri ile sanatsal etkileşim içine girerler” maddesine 4,62 ortalama ile olumlu cevap verdikleri görülmektedir. Bu sayede öğrencilerin sergilerde tanıştıkları sanatçılar veya diğer sanat izleyicileri ile sanatsal etkileşim içine girebileceği vurgulanabilir.

Tablo 2’ den de anlaşılacağı gibi öğretim elemanlarının “Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları küratörler ve galericilerden sanat piyasası hakkında bilgi edinir” ($\bar{X}=4,25$) ve “Öğrenciler sürekli düzenlenen galeri ziyaretleri sayesinde güncel sanatçıları tanır ve söz konusu olan diğer sergilerini takip etme isteği duyar” ($\bar{X}= 4,55$) maddelerine verdikleri olumlu yöndeki cevaplar; öğrencilerin sergi sürecinde iletişimde oldukları küratörler ve galericilerden sanat piyasası hakkında bilgi edinebileceği ve sergisi gerçekleşen güncel sanatçılar hakkında bilgi edinip diğer sergilerini takip etme isteklerinin oluşabileceğini gösterebilmektedir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu başlık altında araştırmanın ikinci alt problemi olan, *araştırmaya katılan öğretim elemanı görüşlerine göre "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" veya benzeri bir dersin resim-iş eğitimi anabilim dallarında yürütülmesi durumunda elde edilebilecek kazanımlar nelerdir?* sorusu

incelenmiştir. Bu kapsamda aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3’te gösterilmiştir. Ardından da elde edilen bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 3. "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" dersinin kazanımlarına yönelik görüşlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

n= 89		\bar{X}	SS
İfadeler			
16. Resim-iş eğitimi anabilim dalında "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" vb. adında bir ders olmalıdır.		3.93	1.09
*17. Müze eğitimi dersi hali hazırda Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin boşluğunu doldurmaktadır.		3.20	1.26
18. Resim-iş eğitimi anabilim dalında Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri, Müze Eğitimi dersinin bir bölümü olarak yürütülmelidir.		3.51	1.24
19. Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi sayesinde öğrencilerin, ürettikleri çalışmaları galerilerde sergileme istekleri oluşur.		4.19	.88
20. Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi ile öğrenciler sergi açmak için izlenmesi gereken yolları öğrenir.		4.27	.79
21. Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri bir ders ya da bir dersin bölümü olarak yürütülecekse, lisans son sınıf düzeyinde yürütülmelidir.		3.75	1.11
*22. Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin resim-iş eğitimi müfredatına girmesi uygun değildir.		4.02	1.16

* Olumsuz soru tipinde olup ters puanlama yapılmıştır.

Tablo 3’ te görüldüğü üzere “Resim-iş eğitimi anabilim dalında "Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" vb. adında bir ders olmalıdır” ($\bar{X}=3,93$) maddesi için elde edilen anket verileri, "Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" vb. adında bir dersin resim-iş eğitimi müfredatına girmesi hususunda olumlu yöndedir.

Tablo 3’ten anlaşılacağı gibi “Müze eğitimi dersi hali hazırda Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin boşluğunu doldurmaktadır” ($\bar{X}=3,20$)* maddesi ortalamanın biraz üstünde olumsuz değerlendirip Müze

Eğitimi dersinin söz konusu olan dersin yerini tam olarak dolduramamakta olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri vb. bir dersin müfredatta tam anlamıyla yerine geçebilecek uygun bir ders olmadığı sylenabilir.

Tablo 3'te görüldüğü üzere "Resim-iş eğitimi anabilim dalında Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri, Müze Eğitimi dersinin bir bölümü olarak yürütülmelidir" maddesi 3,51 ortalama değeri ile ortalamanın biraz üzerinde bir değerlendirme almıştır.

Tablo 3'e göre anket maddeleri incelendiğinde "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi sayesinde öğrencilerin, ürettikleri çalışmaları galerilerde sergileme istekleri oluşur" ifadesine katılımın $\bar{X}=4,19$ olduğu görülmektedir. Bu durum katılımcıların, Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi sayesinde öğrencilerin, ürettikleri çalışmaları galerilerde sergileme isteklerinin oluşacağına kısmen katıldıkları anlamına gelmektedir.

Tablo 3'teki bir diğer madde olan "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi ile öğrenciler sergi açmak için izlenmesi gereken yolları öğrenir" ($\bar{X}=4,27$) maddesi de yüksek oy oranı ile olumlu sonuçlanmıştır. Bu ders ile öğrencilerin sergi açmak için izleyecekleri yolları öğreneceği savunulabilir.

Tablo 3'te görüldüğü üzere "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri bir ders ya da bir dersin bölümü olarak yürütülecekse, lisans son sınıf düzeyinde yürütülmelidir" ($\bar{X}=3,75$) maddesi ortalamanın biraz üstünde olumlu cevap almıştır. Böyle bir dersin hangi sınıf düzeyinde yürütülmesi hususunda ğretim elemanlarının çoğu lisans son sınıf düzeyinde yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir.

Tablo 3'ten anlaşılacağı gibi "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin resim-iş eğitimi müfredatına girmesi uygun değildir" ($\bar{X}=4,02$)* maddesi yüksek oy oranı ile olumsuz değerlendirilmiştir. Bu yüzden böyle bir dersin müfredata alınmasının uygun olduğu sylenabilir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu başlık altında araştırmanın ikinci alt problemi olan, *araştırmaya katılan öğretim elemanı görüşlerine göre "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" veya benzeri bir dersin resim-iş eğitimi anabilim dalında yürütülmesi durumunda karşılaşılabilecek zorluklar nelerdir?* sorusu incelenmiştir. Bu kapsamda aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'te gösterilmiştir. Ardından da elde edilen bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 4. "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" dersinin yürütülmesinde karşılaşılabilecek zorluklara yönelik görüşlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

	n= 89	\bar{X}	SS
İfadeler			
*15. Öğrencilerimin sanat eleştirisine ilişkin bilgi ve uygulama seviyeleri, onların sergilerde izleyecekleri eserlerin nitelikleri hakkında yorum yapabilmelerine yardımcı olabilecek düzeyde değildir.		3.01	1.10
*23. Sanat galerileri, çeşitli kaygıları ve farklı bakış açıları nedeniyle, sanat eğitimi içindeki eğitsel işlevlerini yerine getirememektedir.		2.64	1.22
*24. Üniversitemizin bulunduğu şehirdeki galerilerde açılan sergilerin Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesi için elverişli olduğunu düşünmüyorum.		3.03	1.48
*25. Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersini yürütebilecek donanımda öğretim elemanımız olduğunu düşünmüyorum.		3.31	1.33
26. Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesinde gereken fiziki şartların yerine getirilmesinde zorluklarla karşılaşılacağı kanaatindeyim.		3.38	1.22

* Olumsuz soru tipinde olup ters puanlama yapılmıştır.

Tablo 4'te görüldüğü üzere "Öğrencilerimin sanat eleştirisine ilişkin bilgi ve uygulama seviyeleri, onların sergilerde izleyecekleri eserlerin nitelikleri hakkında yorum yapabilmelerine yardımcı olabilecek düzeyde değildir" ($\bar{X}=3,01$)* maddesi için verilmiş cevapların ortalaması 3,01

olduğundan bu konu hakkında öğretim elemanlarının kararsız kaldığı söylenebilir.

Tablo 4'teki “Sanat galerileri, çeşitli kaygıları ve farklı bakış açıları nedeniyle, sanat eğitimi içindeki eğitsel işlevlerini yerine getirememektedir” ($\bar{X}=2,64$)* ifadesine katılımın azlığı sanat galerilerinin sanat eğitimine katkı yapmalarında bazı engellerin bulunduğunu gösterebilir.

Tablo 4'te görüldüğü üzere “Üniversitemizin bulunduğu şehirdeki galerilerde açılan sergilerin Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesi için elverişli olduğunu düşünmüyorum” ($\bar{X}=3,03$)* maddesi için öğretim elemanları tarafından çoğunlukla kararsız görünmektedir.

Tablo 4'ten anlaşılacağı gibi “Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersini yürütebilecek donanımda öğretim elemanımız olduğunu düşünmüyorum” ($\bar{X}=3,31$)* maddesi için öğretim elemanları, kurumlarındaki Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersini yürütebilecek öğretim elemanlarının varlığıyla ilgili olumsuz yargıya varmasalar bile tam anlamıyla olumlu görüş bildirmemişlerdir. Bu yüzden söz konusu dersi yürütmek için uygun öğretim elemanının varlığının az da olsa kabul edildiği söylenebilir.

Tablo 4'te görüldüğü üzere “Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesinde gereken fiziki şartların yerine getirilmesinde zorluklarla karşılaşılacağı kanaatindeyim” ($\bar{X}=3,38$) ifadesi için öğretim elemanları, Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesinde gereken fiziki şartların yerine getirilmesinde karşılaşılacak zorlukların kanaati açısından kararsız görülmektedirler.

Şehirdeki galeri sayısı değişkenine göre öğretim elemanlarının sanat galerilerinin önemi ve kullanılabilirliğine yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak Mann-Whitney U Testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Şehirdeki galeri sayısı değişkenine ilişkin Mann-Whitney U testi sonuçları

İfadeler	Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p																																																																																												
1. Müze eğitimi dersinde yapılan müze gezileri kadar galerilere düzenlenen geziler de önemlidir.	1-4	40	47.06	1882.5	897.5	-1.193	.233																																																																																												
	4+	49	43.32	2122.5				2. Öğrenciler plastik sanatlardaki yeni uygulama tekniklerini gezdikleri sergilerdeki güncel sanat eserlerinden öğrenme şansı yakalar.	1-4	40	46.85	1874	906	-.716	.474	4+	49	43.49	2131	3. Galerilerde düzenlenen sergiler, konferanslar, seminerler sanat eğitimi alan öğrencilerin mutlaka katılması gereken etkinliklerdendir.	1-4	40		1764	944	-.446	.655	4+	49	44.10	2241	4. Galerilerde izlenen eserlerin, resim eğitimi müfredatındaki sanat eleştirisi, estetik gibi derslerin öğretim sürecine olumlu katkısı olur.	1-4	40	45.73	1894.5	885.5	-.926	.355	4+	49	47.36	2110.5	*5. Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum.	1-4	40	43.78	1751	931	-.477	.633	4+	49	46.00	2254	6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.	1-4	40	44.36	1774.5	954.5	-.262	.793	4+	49	45.52	2230.5	7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	1-4	40	44.94	1797.5	977.5	-.025	.980	4+	49	45.05	2207.5	8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710	4+	49	44.17	2164.5	9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614
2. Öğrenciler plastik sanatlardaki yeni uygulama tekniklerini gezdikleri sergilerdeki güncel sanat eserlerinden öğrenme şansı yakalar.	1-4	40	46.85	1874	906	-.716	.474																																																																																												
	4+	49	43.49	2131				3. Galerilerde düzenlenen sergiler, konferanslar, seminerler sanat eğitimi alan öğrencilerin mutlaka katılması gereken etkinliklerdendir.	1-4	40		1764	944	-.446	.655	4+	49	44.10	2241	4. Galerilerde izlenen eserlerin, resim eğitimi müfredatındaki sanat eleştirisi, estetik gibi derslerin öğretim sürecine olumlu katkısı olur.	1-4	40	45.73	1894.5	885.5	-.926	.355	4+	49	47.36	2110.5	*5. Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum.	1-4	40	43.78	1751	931	-.477	.633	4+	49	46.00	2254	6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.	1-4	40	44.36	1774.5	954.5	-.262	.793	4+	49	45.52	2230.5	7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	1-4	40	44.94	1797.5	977.5	-.025	.980	4+	49	45.05	2207.5	8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710	4+	49	44.17	2164.5	9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614	4+	49	43.98	2155								
3. Galerilerde düzenlenen sergiler, konferanslar, seminerler sanat eğitimi alan öğrencilerin mutlaka katılması gereken etkinliklerdendir.	1-4	40		1764	944	-.446	.655																																																																																												
	4+	49	44.10	2241				4. Galerilerde izlenen eserlerin, resim eğitimi müfredatındaki sanat eleştirisi, estetik gibi derslerin öğretim sürecine olumlu katkısı olur.	1-4	40	45.73	1894.5	885.5	-.926	.355	4+	49	47.36	2110.5	*5. Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum.	1-4	40	43.78	1751	931	-.477	.633	4+	49	46.00	2254	6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.	1-4	40	44.36	1774.5	954.5	-.262	.793	4+	49	45.52	2230.5	7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	1-4	40	44.94	1797.5	977.5	-.025	.980	4+	49	45.05	2207.5	8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710	4+	49	44.17	2164.5	9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614	4+	49	43.98	2155																				
4. Galerilerde izlenen eserlerin, resim eğitimi müfredatındaki sanat eleştirisi, estetik gibi derslerin öğretim sürecine olumlu katkısı olur.	1-4	40	45.73	1894.5	885.5	-.926	.355																																																																																												
	4+	49	47.36	2110.5				*5. Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum.	1-4	40	43.78	1751	931	-.477	.633	4+	49	46.00	2254	6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.	1-4	40	44.36	1774.5	954.5	-.262	.793	4+	49	45.52	2230.5	7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	1-4	40	44.94	1797.5	977.5	-.025	.980	4+	49	45.05	2207.5	8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710	4+	49	44.17	2164.5	9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614	4+	49	43.98	2155																																
*5. Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum.	1-4	40	43.78	1751	931	-.477	.633																																																																																												
	4+	49	46.00	2254				6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.	1-4	40	44.36	1774.5	954.5	-.262	.793	4+	49	45.52	2230.5	7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	1-4	40	44.94	1797.5	977.5	-.025	.980	4+	49	45.05	2207.5	8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710	4+	49	44.17	2164.5	9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614	4+	49	43.98	2155																																												
6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.	1-4	40	44.36	1774.5	954.5	-.262	.793																																																																																												
	4+	49	45.52	2230.5				7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	1-4	40	44.94	1797.5	977.5	-.025	.980	4+	49	45.05	2207.5	8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710	4+	49	44.17	2164.5	9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614	4+	49	43.98	2155																																																								
7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.	1-4	40	44.94	1797.5	977.5	-.025	.980																																																																																												
	4+	49	45.05	2207.5				8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710	4+	49	44.17	2164.5	9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614	4+	49	43.98	2155																																																																				
8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.	1-4	40	46.01	1840.5	939.5	-.372	.710																																																																																												
	4+	49	44.17	2164.5				9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614	4+	49	43.98	2155																																																																																
9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.	1-4	40	46.25	1850	930	-.504	.614																																																																																												
	4+	49	43.98	2155																																																																																															

10. Galerilerdeki yerinde inceleme, görme ve dokunma ile öğrenme sözel betimleme ile öğrenmeden daha yararlı olur.	1-4	40	48.56	1942.5			
	4+	49	42.09	2062.5	837.5	-1.321	.187
11. Öğrencilerin gerçekleştirdikleri galeri ziyaretleri, Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi, Estetik gibi derslerdeki eser analizi konusuna hizmet eder.	1-4	40	48.59	1943.5			
	4+	49	42.07	2061.5	836.5	-1.346	.178
12. Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları sanatçılar veya sanat izleyicileri ile sanatsal etkileşim içine girerler.	1-4	40	46.75	1870			
	4+	49	43.57	2135	910	-.705	.481
13. Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları küratörler ve galericilerden sanat piyasası hakkında bilgi edinir.	1-4	40	41.91	1676.5			
	4+	49	47.52	2328.5	856.5	-1.117	.264
14. Öğrenciler sürekli düzenlenen galeri ziyaretleri sayesinde güncel sanatçıları tanım ve söz konusu olan diğer sergilerini takip etme isteği duyar.	1-4	40	46.93	1877			
	4+	49	43.43	2128	903	-.739	.460
*15. Öğrencilerimin sanat eleştirisine ilişkin bilgi ve uygulama seviyeleri, onların sergilerde izleyecekleri eserlerin nitelikleri hakkında yorum yapabilmelerine yardımcı olabilecek düzeyde değildir.	1-4	40	49.56	1982.5			
	4+	49	41.28	2022.5	797.5	-1.579	.114
16. Resim-iş eğitimi anabilim dalında "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" vb. adında bir ders olmalıdır.	1-4	40	45.53	1821			
	4+	49	44.57	2184	959	-.182	.855
*17. Müze eğitimi dersi hali hazırda Galerî Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin boşluğunu doldurmaktadır.	1-4	40	54.09	2163.5			
	4+	49	37.58	1841.5	616.5	-3.093	.002
18. Resim-iş eğitimi anabilim	1-4	40	43.11	1724.5	904.5	-.646	.518

dalında Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri, Müze Eğitimi dersinin bir bölümü olarak yürütülmelidir.	4+	49	46.54	2280.5			
19. Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi sayesinde öğrencilerin, ürettikleri çalışmaları galerilerde sergileme istekleri oluşur.	1-4	40	49.71	1988.5			
	4+	49	41.15	2016.5	791.5	-1.678	.093
20. Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi ile öğrenciler sergi açmak için izlenmesi gereken yolları öğrenir.	1-4	40	48.25	1930			
	4+	49	42.35	2075	850	-1.169	.243
21. Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri bir ders ya da bir dersin bölümü olarak yürütülecekse, lisans son sınıf düzeyinde yürütülmelidir.	1-4	40	52.38	2095			
	4+	49	38.98	1910	685	-2.560	.010
*22. Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin resim-iş eğitimi müfredatına girmesi uygun değildir.	1-4	40	47.46	1898.5			
	4+	49	42.99	2106.5	881.5	-.873	.382
*23. Sanat galerileri, çeşitli kaygıları ve farklı bakış açıları nedeniyle, sanat eğitimi içindeki eğitsel işlevlerini yerine getirememektedir.	1-4	40	49.95	1998			
	4+	49	40.96	2007	782	-1.693	.090
*24. Üniversitemizin bulunduğu şehirdeki galerilerde açılan sergilerin Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesi için elverişli olduğunu düşünmüyorum.	1-4	40	35.14	1405.5			
	4+	49	53.05	2599.5	585.5	-3.333	.001
*25. Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersini yürütebilecek donanımda öğretim elemanımız olduğunu düşünmüyorum.	1-4	40	40.18	1607			
	4+	49	48.94	2398	787	-1.633	.102
26. Galeri Kültürü ve Sergileme	1-4	40	52.68	2107	673	-2.635	.008

Yöntemleri dersinin yürütülmesinde gereken fiziki şartların yerine getirilmesinde zorluklarla karşılaşılacağı kanaatindeyim.	4+	49	38.73	1898
--	----	----	-------	------

**Olumsuz soru tipinde olup ters puanlama yapılmıştır.*

Şehirdeki galeri sayısı değişkenine göre öğretim elemanlarının sanat galerilerinin önemi ve kullanılabilirliğine yönelik görüşleri arasında sadece dört ifadede anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Bu sonuca göre “Müze eğitimi dersi hali hazırda Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin boşluğunu doldurmaktadır.” ifadesine yaşadıkları şehirde dörtten fazla galeri bulunan öğretim elemanları 1-4 arası galeri bulunan öğretim elemanlarına göre anlamlı ölçüde daha çok katılmaktadırlar. Buradan hareketle şehirdeki galeri sayısı ile bu dersi ayrı bir ders olarak yürütülmesinin gerekliliği arasında doğru orantı olduğu söylenebilir.

“Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri bir ders ya da bir dersin bölümü olarak yürütülecekse, lisans son sınıf düzeyinde yürütülmelidir.” ifadesine yaşadıkları şehirde 1-4 arası galeri bulunan öğretim elemanları dörtten fazla galeri bulunan öğretim elemanlarına göre anlamlı ölçüde daha çok katılmaktadırlar.

“Üniversitemizin bulunduğu şehirdeki galerilerde açılan sergilerin Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesi için elverişli olduğunu düşünmüyorum.” ifadesine yaşadıkları şehirde 1-4 arası galeri bulunan öğretim elemanları dörtten fazla galeri bulunan öğretim elemanlarına göre anlamlı ölçüde daha çok katılmaktadırlar.

“Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesinde gereken fiziki şartların yerine getirilmesinde zorluklarla karşılaşılacağı kanaatindeyim.” ifadesine yaşadıkları şehirde 1-4 arası galeri bulunan öğretim elemanları dörtten fazla galeri bulunan öğretim elemanlarına göre anlamlı ölçüde daha çok katılmaktadırlar. Diğer ifadelerde ise istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa ulaşılmamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Sanat galerilerine düzenlenen gezilerin, görsel sanatlar eğitimi alan öğrenciler için önemli ve gerekli olduğu; galeri ortamında gezilen sergilerden plastik sanatlarla ilgili yeni uygulama tekniklerinin takip edilip öğrenilebileceği; galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına katkı sağlayacağı; düzenli olarak yapılan galeri ziyaretleri ile bu anlamda bir alışkanlık edinen öğrencilerin sanat eğitimi sürecindeki motivasyonunun artacağı ve bu sayede özgün çalışmalar ortaya koymalarının kolaylaşacağı ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda gerçekleştirilecek galeri ziyaretleri ile öğrencilerin sanatsal kültür düzeyinde ve sanat olaylarına ilgilerinde artış olacağı; galerilerdeki yerinde inceleme, görme ve dokunma ile öğrenmenin didaktik derslere kıyasla daha kalıcı olacağı sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin gezdikleri sergilerden edindikleri farkındalığın ve bilinçli yapılan gözlemin, sanat eğitimi alan her öğrencinin karşılaştığı Sanat Tarihi, Estetik, Sanat Eleştiri gibi eser analizi gerektiren dersleri tamamlayıcı nitelikte olduğu anlaşılmıştır.

Düzenli olarak yapılan sanat galerileri ziyaretleri sayesinde, öğrencilerin güncel sanat ortamını takip etme imkânlarının doğacağı; sergilerde tanıştıkları sanatçılar veya diğer sanat izleyicileri ile sanatsal etkileşim içine girebilecekleri; aynı mekânda iletişimde oldukları küratörler ve galericilerden sanat piyasası hakkında bilgi edinebilecekleri; sergisi gerçekleşen güncel sanatçılar hakkında bilgi edinip diğer sergilerini takip etme isteği duyabilecekleri ortaya çıkmıştır.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

"Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" veya benzeri bir dersin resim-iş eğitimi anabilim dalında yürütülmesi durumunda elde edilebilecek kazanımlar arasında; görsel sanatlar eğitimi alan öğrencilerin öğrenimleri

sürecinde veya mezun olduktan sonra açmak istedikleri sergiler için başvuracakları kurumlar, izleyecekleri yöntemler ve genel olarak sergi açmakla ilgili her türlü konu hakkında bilgi sahibi olmaları gösterilmektedir. Ayrıca bu ders kapsamında öğrenciler, galeri ortamında edindikleri bilgi ve tecrübeler sayesinde galeri kültürü oluşumu sağlamış olurlar. Bu duruma ek olarak, “Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri” dersi sayesinde öğrencilerin, ürettikleri çalışmalarını galerilerde sergileme isteklerinin oluşacağı savunulmuştur. Bu bağlamda, önerilen "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" vb. adında bir dersin resim-iş eğitimi müfredatına girmesi uygun görülmektedir. Müfredatta var olan Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin söz konusu olan dersin yerini tam olarak dolduramamakta olduğu kanısına varılmıştır. Ayrıca Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi içeriğinde yapılacak değişikliklerle "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" dersinin bu dersin bir bölümü olarak yürütülebileceği de ortaya çıkmıştır.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

"Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" veya benzeri bir dersin resim-iş eğitimi anabilim dalında yürütülmesi durumunda karşılaşılabilecek zorluklar arasında; sanat galerilerinin çeşitli kaygıları nedeniyle sanat eğitimi içindeki eğitsel işlevlerini yerine getirmeleri hususunda yaşanacak zorluklar gösterilebilir. Galerilerin eğitime destek vermek yerine ticari kaygılarını ön planda tutma olasılıkları yüzünden öğretim elemanlarının öğrencilerini ders kapsamında düzenli olarak galerilerle buluşturma hususunda kaygı yaşadıkları görülmektedir.

Üniversitelerinin bulunduğu şehirdeki galeri sayısı bu dersin yürütülmesine etki eden bir başka etmendir. Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi, galeri sayısı dörtten fazla olan şehirlerde dörtten az olan şehirlere göre daha sağlıklı yürütülecektir. Galer sayısı az olan şehirlerdeki öğrencilerin eğitim sürecine katkı sağlayacak nitelikli sergilerin açılması oranı az olacağından işlenecek ders konusunun açılacak sergi ile bağdaşmasında zorluklar yaşanabileceği ortaya konulmuştur. Ayrıca böyle bir dersin müfredata alınmasına karar verilse bile kurumlarda bu dersi yürütebilecek nitelikli öğretim elemanlarının bulundurulması başka bir zorluk olarak ortadadır.

Ek olarak; eğitim düzeyi ve öğrencilerin algılama seviyeleri de bu dersin işlenişine etki edecek bir etkidir. Galerilerde karşılaşacakları eserlere yorum getirebilme ve eserleri özümseyebilmeleri öğrencilerin eğitim düzeylerine bağlıdır.

Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesinde gereken fiziki şartların yerine getirilmesinde karşılaşılabilecek zorluklar ise; öğrencilerin galeriye ulaşımındaki aksaklıklar, yeterli galerinin olmaması, bu dersi yürütebilecek öğretim elemanı sıkıntısı, galeri yöneticilerinin olumsuz tavırları olarak açıklanabilir.

4.2. Öneriler

1. Sanat galerilerinin, sanat eğitime destek verici faaliyetlerde bulunması, yetişmekte olan sanatçı ve sanat eğitimcileri için önemlidir. Bu anlamda var olan galerilerin sanat eğitime olan bakış açılarının olumlu yönde değişmesi gerekmektedir.
2. Ülkemizde özellikle galeri sayısı az olan şehirlerde yeni galerilerin açılmasına yönelik çalışmalarda bulunulması sadece sanat eğitimi için değil aynı zamanda toplum için de yararlı olacaktır.
3. Sanat galerilerinin resim-iş eğitimi içerisindeki önemini kavranması ve bu yolda önerilen yeni dersin müfredata alınması faydalı olacaktır.
4. Sanat eğitimi alan öğrencilerin yaptığı galeri ziyaretlerini bir sürece yaymak ve bir sisteme oturtmak, öğrencilere istenilen değerleri kazandırmadaki en önemli etkidir. Galeriler ile üniversitelerin işbirliği içinde gerçekleştirecekleri çalışmalarla öğrencilerin sanat aktivitelerine katılımını alışkanlık haline getirmeleri sağlanmış ve öğrencilerin de içerisinde bulunduğu bir sanat ortamı yaratılmış olacaktır.
5. Bu çalışmadan yola çıkarak Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri vb. bir dersin müfredatının oluşturulmasına yönelik bir çalışma yapılabilir.
6. Galerilerin görüşleri ışığında sanat galerilerinin eğitim kurumlarındaki yeri ve önemi ile ilgili bir başka çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Abacı, O., Alakuş, A.O., Yılmaz, M.G, Maccario, N.K., Tuna, S. (2005). *İlköğretim sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. V. Özsoy (ed.), Ankara: Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği.
- Adams, G. (1989). *Museum and Galleries: A Teacher's Handbook*. London: Hutchinson.
- Antmen, A. (2010). Beyaz küp ve ötesi: Postmodern dönemde galeri mekânının dönüşümü. B.O'Doherty, *Beyaz küpün içinde: Galeri mekânının ideolojisi* (s. 15-28) içinde. İstanbul: Sel.
- Altuğ, E. (2014). *Peki, galericiler bu işe ne diyor?* İstanbul: YKY
- Artun, A. (2015a). Sanat piyasası ve galerilerin örgütlenmesi. *Skopdergi*,8. Erişim: 04.11.2015, http://www.e-skop.com/skopdergi/sanat-piyasasi-ve-galerilerin-orgutlenmesi/2602#_edn1
- Artun, A. (2015b). *Çağdaş sanatın örgütlenmesi: Estetik modernizmin tasfiyesi*. İstanbul: İletişim.
- Bakbaşı, C. (2010). *İstanbul'un kültür ekonomisindeki gelişen sektörlerden biri: Görsel sanatlar* (Sektörel Araştırma Raporu). İstanbul: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Baraz, Y. (1987). İleriye yönelik çabalarımız. *Güncel sanat boyutlarıyla resim sanatımız Sergi Kataloğu*. İstanbul: Atatürk Kültür Merkezi.
- Baraz, Y. (1988). Uluslararası ortamda ve Türkiye'de galericilik nedir ve nasıl olmalıdır? *Gergedan Kültür ve Sanat Dergisi*,19.
- Batur, E. (2007). *Modernizmin serüveni*, İstanbul: Alkım Kitabevi.
- Bek, G. (2007). *1970-1980 yılları arasında Türkiye'de kültürel ve sanatsal ortam*. Yayımlanmış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Berk, N. (1973). Bir koleksiyon üstüne düşünceler, *Türkiyemiz*, 9, 21 – 28.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (11. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çalkuş, F. (2010). *II.Dünya Savaşı'nda sonra İzmir'in kentleşme sürecine sanat galerilerinin etkisi*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Çakmakoğlu, N. (2008). Galeri. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi (G_N)(C 2,569- 570)*. İstanbul: Yem.
- Clement, R. (1990). *The teacher's hendbook*. Cheltenham: Stanley Thornes.
- Demir, R. (2002). *Galericilik ve sanat eğitimi*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Demir, R. (2005). Sanat Eğitiminde Bir Program Önerisi: Galeri Eğitimi Programı. *Türk Eğitim Bilimleri*, 3 (1).
- Dilmaç, O. (2015). Değerlerin kazandırılmasında sanat eğitiminin rolü. H.H. Bircan ve B. Dilmaç (ed.), *Değerler bilançosu* (s. 299-310) içinde. Konya: Çizgi Kitabevi.

- Doğan, P. (2004, Nisan). *Günümüz sanat eğitiminde özgün arayışlar*. Gazi Eğitim Fakültesi II. Sanat Eğitimi Sempozyumu, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Economou, M. (1999). *Evaluation Strategy for the Re-development of the Displays and Visitor Facilities at the Museum and Art Gallery: Kelvingrove*. University of Glasgow: Humanities Advanced Technology and Information Institute.
- Ekşioğlu, T. M. (2015). Güncel sanatın genç koleksiyoneri. *Artam*, 34,102-105.
- Erbay, F. (2009). *Müze yönetimini kurumsallaştırma çabası (1984-2009)*, İstanbul: Mimarlık Vakfı Enstitüsü.
- Erten, O. (2009). Türkiye'nin sanat galericiliği serüveni. *Lebriz Sanal Dergi*. Erişim: 5 Kasım 2015, <http://lebriz.com/pages/lis.asp?lang=ENG§ionID=9&articleID=671&bhcp=1>
- Erten, O. (2012). *Türk sanatına yön veren sergiler ve Yahşi Baraz'ın büyük sergileri*. Cilt II, İstanbul: Galeri Baraz.
- Erzen, J. (1983). Sergiler üzerine. *Yeni Boyut*, 2,14.
- Ertok, A. (1997). *Sanat galerileri ve müzayedeler*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Fitzerald, L. & Taylor, C. (1999). *Prototype Gallery Evaluation*. Internal report prepared for Glasgow Museums.
- Glueck, G. (1985, 26 Mayıs). What big business sees in fine art?, *New York Times*. Erişim: 24 Mart 2016, <http://www.nytimes.com/1985/05/26/arts/what-big-business-sees-in-fine-art.html?pagewanted=all>
- Gombrich, E. H. (1992). *Sanat ve yanılısama*, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Güler, S. (1994). *İkinci Meşrutiyet ortamında Osmanlı Ressamlar Cemiyeti ve Osmanlı Ressamlar Cemiyeti Gazetesi*. Doktora tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Haward, L. (1918). Discussion. E. Howarth (ed.), *Educational Value of Museums and Formation of Local War Museums*, Ekim 1917'de Sheffield'de yapılan kongrenin tutanaklarının raporu (37-42) içinde.
- Hooper-Greenhill, E. (1999). *Müze ve galeri eğitimi*. (Çev: Ö. Evren, E.G. Kapçı). Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Harrod, R. F. (1951). *The life of John Maynard Keynes*. London: Macmillan.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (20. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaptana, M. (1972). *Maya ve Adalet Cimcoz*, İstanbul: Yenilik Basımevi.
- Kaptana, M. (2008). *Galer'istler-70'lerin sanat ortamı*. İstanbul: Kanat Kitap
- Kaufman, R. & Douglas, Z. (1993). *Quality management plus: The continuous improvement of education*. Newbury Park, CA: Corwin Press.
- Kavuran, T. (2004, Nisan). *Resim-iş eğitimi ve resim-iş öğretmenliği anabilim dalları ile ilgili araştırmalar*. Gazi Eğitim Fakültesi II. Sanat Eğitimi Sempozyumu, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kırıoğlu, O. T. (2005). *Sanatta eğitim*. Ankara: Pegem.
- Koçak, N. (1983). *Sanat çevresi dergisi*, İstanbul, 51.
- Koçan, H., Bezmen, H., Madra, B. (1991). Sanatçı, galerici, koleksiyoncu ilişkileri. *Çağdaş Düşünce ve Sanat*. İstanbul: Plastik Sanatlar Derneği

Yayın Dizisi 1. Erişim: 24 Kasım 2015,
<http://www.beralmadra.net/articles/other-articles/sanatci-galerici-koleksiyoncu-iliskileri/1/>

- Koylan, D. (2013). *La transformation des fonctions sociales et de la perception de galerie d'art comme lieu d'interaction et espace de consommation: le cas des galeries d'art à Istanbul*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Köylü, Ö. B. (2013). Geçmişten günümüze sanat mekân ilişkisi. *Mimarlar Odası Çanakkale Şubesi Dergisi*, 1.
- Lindemann, A. (2011). *Collecting contemporary art*, New York: Taschen Books.
- Nairne, S. & Greenberg, R. & Ferguson, B.W. (eds.). (2009). *The institutionalisation of dissent: Thinking about exhibition*. Londra & New York: Routledge.
- Madra, M. (1987). Yahşi Baraz'la bir söyleşi, *Türk Resminde Modernleşme Süreci*. (Düz. Y. Baraz) (s.9) içinde, İstanbul: Galeri Baraz. Erişim: 24 Mart 2016, <http://galeribaraz.com/onemli-sergiler/1987-2/turk-resminde-modernlesme-sureci/katalog/>
- O'doherty, B. (2010). *Beyaz küpün içinde, galeri mekânının ideolojisi*. (Çev.Ahu Antmen), İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Okutur, E. (2011). *Türkiye'de sanat galerilerinin gelişiminin sanat yönetimine etkisi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk Ötkünç, Y. (2007). *1980'li yıllarda Türkiye sanat ortamının değerlendirilmesi: Bu bağlamda dönemin, özellikle resim alanında üretilen işlere yansımaları*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öz, A. M. (2013). *Sanat yönetimi açısından Maya Sanat Galerisi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pelvanoğlu, B. (2015a). *Türkiye'de galericilik - I:Türkiye'de sanat piyasasının oluşması yolundaki ilk adımlar*. Lebriz Sanal Dergi. Erişim: 14 Ekim 2015, <http://lebriz.com/pages/lst.aspx?lang=TR§ionID=12&articleID=1269>
- Pelvanoğlu, B. (2015b). *Türkiye'de galericilik - III:1980'li yıllar*. Lebriz Sanal Dergi, <http://lebriz.com/pages/lst.aspx?lang=TR§ionID=12&articleID=1276>.
- Pelvanoğlu, B. (2015c). *Türkiye'de galericilik - IV: 1990'lardan Bugüne Yaşanan Sorunlar*. Lebriz Sanal Dergi, <http://lebriz.com/pages/lst.aspx?lang=TR§ionID=12&articleID=1283>
- Pelvanoğlu, B. (2015d). *Türkiye'de galericilik - V: 2000'lerden bugüne yaşanan sorunlar*. Lebriz Sanal Dergi. Erişim: 14 Ekim 2015, <http://lebriz.com/pages/lst.aspx?lang=TR§ionID=0&articleID=1288&bhcep=1>
- Pelvanoğlu, B. (2009). *1980 Sonrası Türkiye'de sanat: Dönüşümler*. Yayımlanmış doktora tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Pekmezci, H. (2005). *Bir sanat eserinin izleyiciye/topluma sunumu*. Konferans metni: 7 Nisan 2005, Bilkent Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi/Grafik Bölümü.
- Pektaş, N. (2013). "Kültürün özelleştirilmesi" adlı kitabın yayımlanmasının ardından Türkiye'de sanat ve sponsorluk ilişkisi hakkında bir değerlendirme, *Sanat-Tasarım*, 4 (1), 35-38.
- Petkus, J. E. (2004). Enhancing the application of experiential marketing in the arts. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 9 (1), 49-65.
- Rushton, M. (2001). *State and provincial art councils: A framework for analysis*, Canada: University of Regina.
- Ravid, R. (2015). *Practical statistics for educators*. New York: University Press in America.
- Sanouillet, M. (1999). *Dadacılığın kökleri: Zürih ve New York*, Modernizmin Serüveni, 306. (Der. Enis Batur), İstanbul: Yapı Kredi.
- Scitovsky, T. (1972). What's wrong with the arts is what's wrong with society. *American Economic Review*, 62 (2), 62-69.
- Slater, A. (2007). Escaping to the gallery: Understanding the motivations of visitors to galleries. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 12, 149-162.
- Tansuğ, S. (1984). Birkaç ressam, *Hürriyet Gösteri*, 41, 52.
- Topuz, B. (2015). *Yaratıcılık eğitimi ve kimlik oluşumunda oyuncak: çocukta yaratıcı performans ve inşacı eklemeci oyun yöntemi*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Tunalı, İ. (1982). Türk resminin genel görünümü ve galerilerimiz, *Gösteri*, 8, 34.
- Turani, A. (1998). *Sanat terimleri sözlüğü*. İstanbul: Remzi.
- Türkdoğan, T. (2014). *Sanat kültür politika- modernizm sonrası tartışmalar*. Ankara: Nobel.
- Ural, M. (2003). Halil Paşa. *Sanat Dünyamız*. 103,54-59.
- Yılmaz, A. N. (2015). *1980 sonrası Türkiye'de sanat ve siyaset*. Ankara: Ütopya.
- Yücel, D. (2009). Sanatın izlediği mekânın değişimi. *Artist Modern*, Kasım-Aralık, 46-51.
- <http://www.guzelsanatlar.gov.tr/TR,3124/guzel-sanatlar-galerileri.html>. Erişim: 5 Kasım 2015.
- http://download.garanti.com.tr/yatirimci_iliskileri/tpp/2009-tpp.pdf. Erişim: 8 Aralık 2015.
- <http://www.akbanksanat.com/akbank-sanat-beyoglu/hakkinda>. Erişim: 9 Aralık 2015.
- <http://www.yapikredi.com.tr/yapi-kredi-hakkinda/kultur-ve-sanat/ks-kazimtaskent.aspx>. Erişim: 9 Aralık 2015.
- http://www.borusansanat.com/tr/borusan-sanat_1/gorsel-sanatlar_14/artcenter-istanbul_49/. Erişim: 9 Aralık 2015.
- http://www.garanti.com.tr/tr/garanti_hakkinda/surdurulebilirlik/kurumsal_sorumluluk/kultur_sanata_destek/salt.page. Erişim: 10 Aralık 2015
- <http://saltonline.org/>. Erişim: 11 Aralık 2015

<http://www.ziraatbank.com.tr/tr/Bankamiz/KulturSanat/Pages/Galeriler.aspx>.
Erişim: 16 Aralık 2015.

<http://www.enka.com/tr-TR/Enka.aspx?MainID=162&ContentID=164>. Erişim:
16 Aralık 2015.

<http://www.terakkisanat.com/web/hakkimizda.html>. Erişim: 17 Aralık 2015.

<http://www.kavakfi.org.tr/id3/kilincarslan-vakfi.php>. Erişim: 17 Aralık 2015.

<http://www.arter.org.tr/W3/?sAction=ArterAbout>. Erişim: 17 Aralık 2015.

<http://www.sabancivakfi.org/sayfa/dilek-sabanci-sanat-galerisi>.
Erişim: 17 Aralık 2015.

<http://www.mackasanatgalerisi.com/index.php?/about/>. Erişim: 24 Mart 2016

<http://www.galerinev.com/tr/hakkimizda>. Erişim: 29 Mart 2016

**EK: RESİM-İŞ EĞİTİMİ SÜRECİNDE SANAT GALERİLERİNİN
ÖNEMİ VE KULLANIMINI ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

Demografik Bilgiler
Eğitim durumunuz ☐ Lisans ☐ Yüksek lisans ☐ Doktora
Çalıştığınız üniversite ☐ Anadolu Üniversitesi ☐ Atatürk Üniversitesi ☐ Çukurova Üniversitesi ☐ Dokuz Eylül Üniversitesi ☐ Gazi Üniversitesi ☐ İnönü Üniversitesi ☐ Marmara Üniversitesi ☐ Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Görev unvanınız ☐ Profesör ☐ Doçent ☐ Yardımcı Doçent ☐ Öğretim Görevlisi ☐ Okutman ☐ Araştırma Görevlisi ☐ Uzman ☐ Öğretim Elemanı
Görev yaptığınız şehirde kaç tane sanat galerisi vardır? ☐ 1 - 4 ☐ 5 - 9 ☐ 10 - 14 ☐ 15 - 29 ☐ 30 ve üzeri

Lütfen aşağıdaki ifadeleri katılma düzeyinize göre işaretleyiniz.	Kesinlikle katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Kararsızım	Kısmen katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Müze eğitimi dersinde yapılan müze gezileri kadar galerilere düzenlenen geziler de önemlidir.					
2. Öğrenciler plastik sanatlardaki yeni uygulama tekniklerini gezdikleri sergilerdeki güncel sanat eserlerinden öğrenme şansı yakalar.					
3. Galerilerde düzenlenen sergiler, konferanslar, seminerler sanat eğitimi alan öğrencilerin mutlaka katılması gereken etkinliklerdendir.					
4. Galerilerde izlenen eserlerin, resim eğitimi müfredatındaki sanat eleştirisi, estetik gibi derslerin öğretim sürecine olumlu katkısı olur.					
5. Galeri ziyaretlerinin öğrencilerin estetik değer yargılarına herhangi bir katkı yapacağını düşünmüyorum.					
6. Galeri ziyareti alışkanlığı edinen öğrencinin, sanat eğitimi sürecindeki motivasyonu artar.					
7. Galeri ziyaretleri sayesinde öğrencilerin sanatsal etkinliklere ilgileri ve katılma istekleri artar.					
8. Görsel sanat eğitimi alan öğrencilerin güncel orijinal eserlerle karşı karşıya kalmaları özgün çalışmalar ortaya koymalarına yardımcı olur.					
9. Sanat galerileri öğrencilerin kültür düzeyini artırır ve sanat olaylarına ilgilerini çoğaltır.					
10. Galerilerdeki yerinde inceleme, görme ve dokunma ile öğrenme sözel betimleme ile öğrenmeden daha yararlı olur.					
11. Öğrencilerin gerçekleştirdikleri galeri ziyaretleri, Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi, Estetik gibi derslerdeki eser analizi konusuna hizmet eder.					
12. Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları sanatçılar veya sanat izleyicileri ile sanatsal etkileşim içine girerler.					
13. Öğrenciler galeri mekânında tanıştıkları küratörler ve galericilerden sanat piyasası hakkında bilgi edinir.					
14. Öğrenciler sürekli düzenlenen galeri ziyaretleri sayesinde güncel sanatçıları tanır ve söz konusu olan diğer sergilerini takip etme isteği duyar.					

15. Öğrencilerimin sanat eleştirisine ilişkin bilgi ve uygulama seviyeleri, onların sergilerde izleyecekleri eserlerin nitelikleri hakkında yorum yapabilmelerine yardımcı olabilecek düzeyde değildir.					
16. Resim-iş eğitimi anabilim dalında "Galeri Kültürü ve Sergileme Yöntemleri" vb. adında bir ders olmalıdır.					
17. Müze eğitimi dersi hali hazırda Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin boşluğunu doldurmaktadır.					
18. Resim-iş eğitimi anabilim dalında Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri, Müze Eğitimi dersinin bir bölümü olarak yürütülmelidir.					
19. Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi sayesinde öğrencilerin, ürettikleri çalışmaları galerilerde sergileme istekleri oluşur.					
20. Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersi ile öğrenciler sergi açmak için izlenmesi gereken yolları öğrenir.					
21. Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri bir ders ya da bir dersin bölümü olarak yürütülecekse, lisans son sınıf düzeyinde yürütülmelidir.					
22. Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin resim-iş eğitimi müfredatına girmesi uygun değildir.					
23. Sanat galerileri, çeşitli kaygıları ve farklı bakış açıları nedeniyle, sanat eğitimi içindeki eğitsel işlevlerini yerine getirememektedir					
24. Üniversitemizin bulunduğu şehirdeki galerilerde açılan sergilerin Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesi için elverişli olduğunu düşünmüyorum.					
25. Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersini yürütebilecek donanımda öğretim elemanımız olduğunu düşünmüyorum.					
26. Galer Kültürü ve Sergileme Yöntemleri dersinin yürütülmesinde gereken fiziki şartların yerine getirilmesinde zorluklarla karşılaşılacağı kanaatindeyim.					

ÖZ GEÇMİŞ

Ad / Soyad	Başak GÜLÜM
Adres	Adnan Menderes Mah. Alparslan Türkeş Blv. SYS Evler B blok No:114/B Palandöken/ Erzurum
Telefon	0545 4485855
e-posta	gulumbasak@gmail.com
Uyruk	T.C
Doğum tarihi	10.10.1988
Cinsiyet	Kadın
Yabancı Diller	İngilizce (Profesyonel çalışma yetkinliği) İspanyolca (Başlangıç düzeyinde yetkinlik)
Çalıştığı kurum	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı
Yetenek ve Uzmanlıklar	Resim, heykel, seramik, dijital fotoğrafçılık, özgün baskı, grafik tasarım, 3 boyutlu modelleme Adobe Photoshop Adobe Illustrator Adobe Flash Professional Cinema 4D

Öğrenim Durumu:

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans (Erasmus)	Fine Arts Education	Ljubljana University (Slovenia)	2011-2012
Lisans	Resim-iş Öğretmenliği	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2008-2012
Lisans	Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı	Sabancı Üniveristesi (Hazırlık)	2006-2007

**Katıldığı
Sergiler**

Murat Ağçıçek Atelyesi Resim Sergisi, 2008, Samsun
Figür Konulu Karma Resim Sergisi, 2009, Samsun
“Sonsuzluğa Mavi Adım” Karma Resim Sergisi, 2010, Samsun
“Razstava Skulptur”, Karma Heykel Sergisi, 2012,
Slovenya/Ljubljana
Mezuniyet Sergisi, 2012, Samsun
Karma Atelye Sergisi, 2012, Samsun
24 Kasım Öğretmenler Günü Karma Resim Sergisi, 2015, Erzincan
Üniversitesi
Dünya Sanat Günü Karma Resim Sergisi, 2016, Erzincan
Üniversitesi

**Bilimsel
faaliyetler**

İNCE (GÜLÜM), B., DİLMAÇ, O. (2015). *Kamusal alanda atık malzemelerle yapılan sanatsal çalışmaların sürdürülebilir kent hayatına katkıları*, 11. Ulusal Sanat Sempozyumu (Sanatın Değişkenleri Bağlamında Kentsel Adalet) Bildiri Kitabı, Hacettepe Üniversitesi, 6-8 Nisan 2015, Ankara.